

Mengšan

Glasilo Občine Mengeš
november 2022, letnik XXIX, številka 10

Andraž Rožman: Pomembno je povedati zgodbe ljudi z obrobja

Milan Burkeljca: Iz šolskih klopi in hodnikov

Matjaž Anžlovar: 5. Vaške igre

Janez Koncilija: Gasilski oktober v PGD Topole

Tone Vidrgar: Andrej Hauptman o tekmovalnem kolesarstvu in ozadju

Priloga: Volitve 2022 občine Mengeš

Isčete dobro avtosolo?

RAZLIKA SE IMETUJE

RETOS 1993

GARANCIJA 100% na zadovoljstvo

AKTUALNI TERMINI TEČAJEV

ŠOLA VOZNIJE

- TEČAJ CPP kat "C" (tovornjak) 16.11.2022 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "BE" (avto prikolica) 22.11.2022 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "CE" (tovornjak + prik.) 23.11.2022 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "B" (avto) 29.11.2022 ob 16.00 uri
- TEČAJ PRVA POMOČ 08.12.2022 ob 16.00 uri
- IZPIT ZA TRAKTOR 12.12.2022 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "A" (motor) 20.12.2022 ob 16.00 uri
- TEČAJ ZA VODITELJA ČOLNA 22.12.2022 ob 16.00 uri
- TEČAJ VARNE VOŽNJE (izbris točk) zbiramo prijave
- TEČAJ VARNE VOŽNJE (mladi vozniki) zbiramo prijave
- TEČAJ za vilčičar, TGM, Varstvo pri delu zbiramo prijave

040-758-000 Jasna

SMUČARSKO DRUŠTVO MENGEŠ

organizira

SEJEM

rabljene smučarske opreme

sobota, 3. 12. 2022,

od 9. do 17. ure

nedelja, 4. 12. 2022,

od 9. do 13. ure

Mladinski center AIA

Folklorna predstava po motivih romana Ivana Tavčarja

SPOZNAVANJE V ZALI

Mladinska folklorna skupina Mengeš

Antonov dom na Viču
Tržaška 85, Ljubljana
sobota, 26. november 2022
ob 20. uri

Prodaja vstopnic:
- na vseh Poštah in Petrolovih bencinskih servisih
- preko spletne strani www.eventim.si in ostalih pooblaščenih prodajnih mestih Eventim-a

Občina MENGEŠ

URADNE URE:

ponedeljek: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 15.00

sreda: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00

petek: 8.00 - 13.00

Rok Posavec s. p.
GSM: 031 470 724
montazaposavec@gmail.com

- svetovanje, izmera in montaža notranjih vrat
- prodaja in montaža vseh vrst kljuk za vrata (enodelnih, deljenih, varnostnih)
- Dodaten **6 % popust** na nakup + montažo notranjih vrat in podbojev

Akcija - ob naročilu več kot 7 vrat,

vam vsako 4. kljuko podarimo!

lipbled.
Pesem gozda v vašem domu!

KAZALO

Uvodnik	3
Občina	4
Intervju	8
Kako govorimo – kako pišemo	13
Mengeški utrip	13
Iz življenja cerkve	21
Loka pri Mengšu	22
Topole	24
Dobeno	26
Zanimivo	28
Kultura	32
Šport	38
Pisma barlcev	41
Zahvale	42
Nagradna križanka	43

SODELUJTE V MENGŠANU

Priporočila za nenaročene prispevke o dogajanju v občini Mengeš: članki morajo biti opremljeni s polnim imenom in priimkom, naslovom avtorja in dopisano telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi zmožnostmi pridruži pravico do objave ali neobjave, krajšanja, spreminjanja, povzemanja ali delnega objavljavanja nenaročenih prispevkov. Nenaročeni prispevki se ne honorirajo. Treba jih je oddati v formatih .doc brez oblikovanja, vnesenih fotografij in grafik. Digitalne fotografije (vsaj ena je obvezna k vsakemu članku) pošiljajte kot samostojne datoteke v formatu .jpg, in velikosti vsaj 1 Mb. V besedilu dopišite stavek o vsebini fotografije in navedite avtorja. Dolžina prispevkov je lahko največ 1.500 znakov s presledki, v vsakem primeru pa je priporočljiv dogovor z urednikom. Zadnji rok oddaje za naslednjo številko je zadnji dan v mesecu. Prispevek, oddan po tem roku, ne bo objavljen v tekoči številki. Hvala za vaš trud! Prispevke in oglase oddajte najkasneje do 30. novembra 2022.

MENGŠAN

JAVNO GLASILO OBČINE MENGŠ

Izdajatelj: Občina Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, www.menges.si.

Odgovorna urednica: Urška Vahtar, o31 880 824, e-pošta: mengsan@menges.si • Uredniški odbor: Branko Lipar, Frančiška Hunjet, Milica Tomšič • Uredniški svet: Rok Burja, Peter Gubanc, Franc Hribar, Bogo Ropotar, Matic Slokan, Tomaž Štebe • Lektoriranje: Karin Geršak, Oranžna nit, Jaka Geltar s. p. • Grafični prelom: Handi Behrič, Artline d. o. o. • Tisk: Schwarz d. o. o. • Distribucija: Pošta Slovenije d. o. o. • Oglasi in zahvale: Občina Mengeš, telefon: 01 7247 106, e-pošta: irena.kosec@menges.si • Naklada 3.300 izvodov • Revija izide enajstkrat na leto, je brezplačna in jo dobijo praviloma vsak drugi petek v mesecu vsa gospodinjstva v občini Mengeš. Vpisana je v razvid medijev MK pod zaporedno številko 357 • Spletna izdaja Mengšana ISSN 2536-3999 • Fotografija na naslovnici, zadnji strani: Urška Vahtar. Naslednja številka Mengšana izide 15. decembra 2022.

Zatišje, čas za refleksijo

Vsak posameznik ima svoj nazor, kakšna vrsta zatišja zanj obstaja in na katero področje vpliva, če sploh. Gre v bistvu za stanje, ko navadno za krajši čas preneha razgibano dogajanje, pa naj bo to pred pomembnimi dogodki, počitniško, kulturno ...

Splošno gledano, je november mesec, ko se po navadi ne dogaja ravno veliko. Za mnoge je ravno ta mesec zato najmanj priljubljen v letu. Počitniška "evforija" je mimo, šolsko leto se je že dobro začelo, narava se pripravlja na zimo in zaslužen počitek. Tudi z vidika prireditev in raznih dogodkov se novembra ne dogaja prav veliko. Vse je v tihi pripravljenosti na prihajajoče decembrsko praznično vzdušje. Smiselno je, da ta čas poskušamo izkoristiti za lastno in medsebojno dobrobit. Kot nalašč se v tem mesecu obeležuje mednarodni dan strpnosti (16. november). Ljudje smo si med seboj različni, zato je nestrinjanje z drugačnimi prepričanji praktično vgrajeno v nas. Moč pa je opaziti, da se ta nestrpnost v zadnjih letih precej stopnjuje. Z vseh strani smo bombardirani z negativno nastrojenostjo. Lastna prepričanja nas silijo v obnašanje, ki se samo še pogloblja in dodatno greni naš um. Zakaj je tako težko sprejeti in vzdrževati sposobnost mirnega sožitja z osebami, ki živijo po pravilih, ki so različna ali celo nasprotna od naših? Vzemimo si čas zase, razmislimo o svojih dejanjih in dogajanju okoli sebe. Naj nas negativna okolica ne sprovcira v nespametna dejanja. Presezimo meje svojega mehurčka udobja, povečajmo ga in naredimo prostor za boljše medsebojne odnose. Spodbujajmo strpnost in nego medsebojnega prijateljstva in sodelovanja vsak dan, naj nas na to ne spomni le temu posvečen dan.

Žan Avbelj

Spoštovane občanke, spoštovani občani,

s tem uvodnikom se vam zadnjič oglašam kot župan Občine Mengeš. Šestnajst let mineva od moje prve kandidature in izvolitve za župana. Težko je v nekaj stavkih strniti vse, kar se je dogajalo v tem obdobju. Pa vendar je prvo leto mojega županovanja zaznamovalo predvsem spoznavanje področij in dela, ki ti niso poznani, dokler ne zasedeš tega mesta.

Moje osemletno delovanje v Občinskem svetu je vsekakor pripomoglo, da sem se dokaj hitro vpeljal v delovanje občinske uprave, pomembnost Občinskega sveta in pa stik z različnimi institucijami, ki so zelo pomembne pri različnih projektih za končni uspeh. Ne bi želel ponavljati, kaj vse smo zgradili v vseh teh letih, koliko nepovratnih sredstev smo pridobili s strani države in evropskih sredstev za realizacijo projektov, ki so bili nujno potrebni za nemoteno oziroma boljše življenje na področjih otroškega varstva, šolske vzgoje in društvenih dejavnosti, ter predvsem izboljšava infrastrukture in vseh pomembnih elementov, ki dvigujejo kakovost življenja vseh občanek in občanov.

Dobro se zavedam, da so naše želje in potrebe pogosto uslišane in izpolnjene, seveda pa ostajajo tudi stvari, ki si jih želimo, nerealizirane.

Zakaj do tega prihaja, je včasih lažje razložiti kot razumeti, pa vendar obstajajo za to tehtni razlogi, včasih pa tudi nepremišljene obljube. Občina Mengeš je ena redkih občin v Sloveniji, ki je do sedaj realizirala vse projekte s svojimi sredstvi, sredstvi države in sredstvi Evropske unije in smo v tem trenutku brez zadolžitve, za kar sem prepričan, da je to zelo dobra popotnica za župana, ki bo zasedel to mesto.

Tudi projekti, ki so v teku, so finančno priskrbljeni, zanje so že podpisani dogovori o sofinanciranju tudi s strani države in na tem mestu seveda izražam željo, da se ti projekti zaključijo, kot je bilo oziroma je predvideno v terminskih planih. V ta namen je že sprejet proračun za leti 2023/2024. Skupaj z nekaterimi sodelavci, ki delajo na teh področjih, smo se zelo potrudili, da smo pridobili čim več možnih sredstev, saj s tem razbremenjujemo proračun v segmentu investicij. Zato smo tudi lažje namenili sredstva za dejavnike, ki so v občini zelo pomembni, kot so OŠ Mengeš, Vrtec Mengeš, vsa športna, gasilska, kulturna in humanitarna društva, pa tudi na socialnem področju smo vlogam občanov v veliki meri prisluhnili.

V tem predvolilnem času bo predvsem veliko obljub, ki pa ne bodo vse uresničljive oziroma lahko izvedljive. Zato opozarjam predvsem na objektivni optimizem, katerega pristaš sem sam, nikakor pa ne prisegam na populizem, ki nam v večji meri prinese razočaranje.

Časi, ki se nam obetajo, niso pretirano ugodni, pa vendar bomo tudi sami morali marsikaj postoriti, da bomo lažje in bolj uspešno prebrodili vse, s čimer se bomo morali soočiti. Spoštovane občanke in občani, prepričan sem, da si bo vsak od vas izbral najboljšega možnega kandidata, ki bo občino vodil v naslednjih štirih letih. Zato vas naprošam, da se udeležite volitev, saj boste s tem omogočili, da bo izbran ravno vaš kandidat.

Na koncu bi se želel zahvaliti vsem, s katerimi smo sodelovali v šestnajstih letih, sodelavcem v Občinski upravi, podžupanom, občinskim svetnikom, predsednikom društev, ravnateljem in direktorjem javnih zavodov, častnim občanom in seveda vam občanem in občanom, ki ste mi v štirih mandatih stali ob strani in mi izkazovali svojo podpro.

Župan, **Franc Jerič**

Občina MENCEŠ

URADNE URE:

ponedeljek: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 15.00

sreda: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00

petek: 8.00 - 13.00

Zadnja seja Občinskega sveta Občine Mengeš v mandatu 2018–2022

V četrtek, 20. oktobra 2022, se je ob 17.00 začela in ob 18.00 zaključila zadnja seja Občinskega sveta Občine Mengeš v mandatu 2018–2022. Občinske svetnice in svetniki, ki so bili izvoljeni na lokalnih volitvah 2018, so se sestali na 28 rednih sejah in 3 izrednih sejah. Na zadnji seji se je Franc Jerič, župan Občine Mengeš, zahvalil za sodelovanje: »Hvala vsem svetnicam in svetnikom za plodno sodelovanje v mandatu, ki se izteka. Veliko smo naredili, nekatere stvari so vidne, druge bodo v prihodnosti. Kot občina rabimo vse, upam, da boste to spoštovali.« Zadnja seja Občinskega sveta Občine Mengeš se je zaključila z druženjem in klepetom o izzivih naslednjega mandata.

Župan Franc Jerič

Občinski svet Občine Mengeš je najvišji organ odločanja v Občini Mengeš ter šteje 16 svetnikov in svetnic. Funkcija svetnika Občinskega sveta ni združljiva s funkcijo župana, člana nadzornega odbora kot tudi ne z delom v Občinski upravi in drugimi funkcijami, za katere tako določa zakon. Svetniki Občinskega sveta se volijo za štiri leta.

V mandatu 2018–2022 so bili v Občinski svet med 16 člani izvoljeni 6 svetnic in 10 svetnikov, in sicer Rok Burja iz stranke

Nova Slovenija – Krščanski demokrati; Peter Gubanc, Mery Kegl in Aleš Janežič iz stranke Skupaj za mengeško občino – skupaj zmoremo več, Franc Hribar iz stranke Slovenska ljudska stranka, Tina Jamšek, Mojca Likar, Matjaž Loboda, Urška Mehle, Bogo Ropotar, Robert Ručigaj, Jure Šinkovec in Tina Štrukelj z liste Franc Jerič – Lista za občino Mengeš, Matic Slokan iz Slovenske demokratske stranke ter dr. Urška Koce in mag. Tomaž Štebe iz stranke Zeleni Slovenije. Seje Občinskega sveta Občine Mengeš je po pooblastilu Franca Jeriča vodil Bogo Ropotar, podžupan Občine Mengeš.

Besedilo in foto: **Tina Drolc** za Občinsko upravo

Občinski svet

Žalni slovesnosti pri spomeniku NOB v Loki pri Mengšu in v Mengšu pri spomeniku talcem na Zalokah

V ponedeljek, 31. oktobra 2022, sta potekali žalni slovesnosti, s katerima se ob dnevu spomina na mrtve s svečanostjo poklonijo vsem, ki so umrli v vojni ali zaradi vojne. Žalna slovesnost v Loki pri Mengšu je potekala pri spomeniku NOB ob 10. uri, v Mengšu pa ob 11. uri pri spomeniku talcem na Zalokah. Žrtvam vojn in vojnega nasilja so se poklonili taborniki, člani vseh treh prostovoljnih gasilskih društev, veterani vojne za Slovenijo, Območno združenje slovenskih častnikov Domžale, Združenje borcev za vrednote NOB Mengeš in Društvo upokojencev Mengeš. Kulturni program je pripravila Zveza kulturnih društev Občine Mengeš.

Svečanosti oziroma žalni seji sta se začeli z žalostinko, ki jih je zaigrala Mengeška godba pod vodstvom kapelnika Dimitrija Ledererja. Sledil je nastop pevske skupine RŽ. Slavnostni govornik je bil Janez Per, častni občan Občine Mengeš. Po govoru in pesmi skupine RŽ je Združenje borcev za vrednote NOB Mengeš položilo venca. Sledili sta pesem skupine RŽ in deklamacija Maje Keržič. Svečanost se je zaključila z žalostinko, ki jih je zaigrala Mengeška godba. Po končani žalni slovesnosti so se nastopajoči in udeleženci žalne seje udeležili pogostitve v Gasilsko-godbenem domu Mengeš. Občina Mengeš in Zveza kulturnih društev Občine Mengeš se vsem prisotnim najlepše zahvaljujeta za udeležbo, nastopajočim pa za sodelovanje na žalnih slovesnostih.

Besedilo in foto: **Tina Drolc** za Občinsko upravo

Obnova brežine v razbremenilniku Pšate

Brežina v razbremenilniku Pšate se ureja zaradi zajed oziroma poškodb brežine, kar lahko povzroči njeno erozijo in zmanjša poplavno varnost v primeru večje količine meteornih vod. Direkcija Republike Slovenije za vode, ki deluje v okviru Ministrstva za okolje in prostor, je pristopila k urejanju struge tudi z namenom doseganja bolj sonaravnega izgleda in izboljšanja pogojev za vodni živelj.

Z obnovo brežine bo zagotovljena boljša pretočnost vode ob večjih nalivih, ko se v strugo izteka večja količina meteorne vode. S tem bo zagotovljena boljša poplavna varnost za vse, ki živijo v neposredni bližini struge Pšate in njenega razbremenilnika. Hkrati pa bo izvajalec s posegi v strugi razbremenilnika izboljšal dinamičnost struge pri manjših pretokih in s tem zagotovil boljše pogoje življenja v in ob vodi.

Besedilo in foto: **Tina Drolc** za Občinsko upravo

ŠOLSKI SKLAD OŠ MENGEŠ
PRAZNUJE 20 LET DELOVANJA.

VABIMO VAS

na tradicionalno dobrodelno prireditev

Sonce za vse

v petek, 25. 11. 2022,
ob 18.30 v Kulturnem domu Mengeš.

Nastopili bodo:

Mengeška godba

Šolski pevski zbor Osnovne šole Mengeš

Alya

Damjan Murko

Hvala, ker boste z obiskom prireditve podprli delovanje
šolskega sklada.

Vsa zbrana sredstva bomo namenili za pomoč učencem iz
socialno ogroženih družin.

VABLJENI

na predstavitev
romana Titov sin

avtorja Andraža Rožmana

16. december ob 17.00

v Mladinskem centru AIA v Mengšu

AIA – Mladinski center Mengeš

KAJ SE DOGAJA?

Od 15. novembra 2022 dalje

Prijave na dogodke in dejavnosti ter več info na: fb page aiamladinc,
e-mailu: drustvo.aia@gmail.com, spletni strani: <https://aia-mcmenges.si/>, T:070-732-070

HIBRIDNA PREDAVANJA IN DELAVNICE (brezplačno) preko aplikacije ZOOM in kombinirano v MC (predhodne prijave)

- *predavanje **ODLOČNOST, IZNAJDLJIVOST IN ENTUZIAZEM**, v sredo, 16.11., ob 17.00, Andrej P.
- *predavanje **VENEZUELA – IZGUBLJENI SVET**, v petek, 18.11., ob 17.00, Zoran F.
- *predavanje **EL CAMINO DER NOIRE**, v sredo, 23.11., ob 17.00, Emil K.
- *predavanje **SEJŠELI**, v petek, 25.11., ob 18.00, Tina Š.
- *predavanje **ŽELODEC IN ŽELODČNA KISLINA**, v sredo, 30.11., ob 17.00, Mateja K.
- *predavanje **KOMUNIKACIJA – čuječe poslušati in slišati**, v sredo, 7.12, ob 17.00, Lucija L. S.
- *predavanje **KULTURE SVETA, KI IZGINJAJO**, v petek, 9.12. ob 17.00, Zoran F.

DRUGI DOGODKI IN ANIMACIJE

- *IZMENJEVALNICA OBLAČIL, v soboto, 19.11, od 16.00 do 19.00, Tea V. Idr.
- *ŽENSKI KROG, v ponedeljek, 21.11., ob 18.00, Aleksandra M.
- *HUMANITARNA OTROŠKA PREDSTAVA za zapuščene živali, v sredo, 14.12., ob 17.00, Pravljica Frtina
- *Predstavitve knjige **TITOV SIN**, v petek, 16.12., ob 17.00, pisatelj Andraž R.
- *ROJSTNO DNEVNE ZABAVE ZA OTROKE IN NJIHOVE PRIJATELJE, v soboto in v nedeljo, od 10.00 do 13.00 ali od 13.30 do 16.30, po dogovoru, izkušeni animatorji poskrbijo za prijetno in igrivo vzdušje

PLES IN VADBA

- *HIP HOP: **mini 2** ob ponedeljkih od 18.00 do 19.00 in četrtek od 17.00 do 18.00, **malčki** ob sredah, od 16.15 do 17.00; **mini** v ponedeljek in sredo od 17.00 do 18.00; **mlajši pionirji** v torek, od 17.00 do 18.00, v sredo, od 18.00 do 19.00; **starejši pionirji** v torek in četrtek, od 18.00 do 19.00; **mladinci** v torek in četrtek, od 19.00 do 20.00; **hip hop mamice** v ponedeljek, od 19.00 do 20.00, Sanja T.
- *NIRVANA : ob sredah, od 20.00 do 21.00, Maja S.
- *PILATES: ob sredah, od 19.00 do 20.00, Sanja T.
- *JOGA: ob petkih, od 20.00 do 21.00, Maja M.

UČENJE IN SVETOVANJE

- *BREZPLAČNA UČNA POMOČ: po dogovoru, na daljavo ali v MC, od 10. leta dalje, za dijake in študente

Udeležimo se občinskih volitev!

Nedelja, 20. 11. 2022

Pomembno je povedati zgodbe ljudi z obrobja

Andraž Rožman, avtor svojega drugega romana *Titov sin*, je mengeške »gore list« (letnik 1983), že celotno življenjsko obdobje po študiju pa zelo zavzeto sodeluje v različnih nevladnih organizacijah v Ljubljani. Z večkrat ponovljeno mislijo iz naslova je jasno opredelil temeljno vodilo in gonilo, ki sta ga vodili pri odločitvi za pisanje romana. Andraž je z navedeno in večkrat ponovljeno mislijo jasno opredelil temeljno vodilo in gonilo, ki sta ga vodili pri odločitvi za pisanje romana. »Pisati je treba o ljudeh, ki imajo najmanj glasu, ki ne morejo sklicati tiskovne konference, da bi opozorili na svoj položaj. Ljudi z robov, kot so ljudje z duševnimi stiskami, begunci, izkoriščane delavke in delavci, bi morali postaviti v središče javnega zanimanja. Moramo se povezati, da bo boj skupen, pripovedovati zgodbe, se opolnomočiti.« Z romanom želi osvetliti resnično življenje in borbe ljudi, ki imajo težave z duševnim zdravjem, ter opozoriti na pravico vsakega človeka, da živi v skupnosti oziroma tam, kjer sam želi. Odločno vztraja, da je treba psihiatrične ustanove ukiniti, ljudi pa iz njih vrniti v skupnost skupaj z oskrbo, ki jo potrebujejo. Nasilju, ki ga trpijo ti ljudje, je treba narediti konec. Celoten roman je poziv k strpnosti, istočasno pa tudi kritika enostranskega razumevanja normalnosti. Kdo ima pravico ljudi razvrščati na 'normalne' in 'nore', sploh ob dejstvu, da je v vsakem človeku nekaj obojega? In še citat iz romana, ki da misliti: Norost je najbolj čista oblika človeka.

seš kot nahrbtnik, poln kamenja in gnilobe. Biti sam in ostati na pravi poti, s srcem na pravem mestu, je zalogaj in pol.'

Andraž: Nič mi ni bilo hudega, v družini sem imel vedno oporo, včasih še preveč. Seveda pa otroka oblikuje veliko stvari, poleg življenja v družini tudi tisto zunaj nje. Marsikaj se vidi v romanu, od samega sebe ne moreš pobegniti in sem kaj tudi vnesel v enega od obeh likov. Mnoga okolja otroka ne spodbujajo k razmislekom, da imamo vsi ljudje pravico do enakih možnosti ne glede na naše identitete ali od kod prihajamo. Ne dajejo sporočil, da bodi odprte glave ali zavzemaj se za radikalno enakost, o čemer jaz danes govorim. Ne, okolje ponavadi sporoča nekaj drugega: Ne razmišljaj preveč, imej

Na Vodnikovi domačiji v juniju 2022

službo, da boš materialno preskrbljen; po službi pojdi s prijatelji na kakšno pivo, potem se pa tvoje razmišljanje lahko konča.

Kaj pa mladostna leta, šolanje ... Se spomnite česa, kar bi lahko bilo nastavek za poznejši osebnostni razvoj, oblikovanje sistema vrednot?

Andraž: Hm, spomnim se, da sem moral k vam, ki ste bili ravnatelj, enkrat ali dvakrat na zagovor, ker sem nekaj ušpilil (smeh). Kakih posebnih talentov, na primer za pisanje, nisem kazal niti v osnovni niti v srednji šoli. Bil sem precej introvertiran, danes veliko bolj govorim. O raznih idejah sem razmišljal, nisem pa našel poti, kako bi jih razvil in dal na svetlo. Kakor sem rekel, v tem okolju nekako nisem mogel razviti svojih potencialov. To je razvidno tudi v romanu, kjer sem nekatere stvari črpal iz sebe s pomočjo enega od likov. Moral sem iti v svet, da se je to spremenilo, potovati, se preseliti v Ljubljano ...

Izbira študija novinarstva – je bilo to naključno ali premišljeno dejanje? Kaj ste želeli uresničiti s to izbiro?

Andraž: Res je, da sem od malega želel biti športni novinar. Z očetom sva hodila na nogometne tekme, tudi sam sem igral, čeprav ne hudo zavzeto. Kasneje sem bil nasploh navdušen nad športom. Ob vpisu na študij pa sem imel premalo samozavesti, da bi se vpisal na novinarstvo. Zdelo se mi je pretežko. Vpisal sem ekonomijo. Vmes sem spontano začel delati

Andraž, spodobi se, da najin razgovor začneva z otroštvom, kot se dan začne z zajtrkom in šolanje z osnovno šolo. Kakšen je vaš pogled na otroštvo s sedanjega zornega kota? Koliko za vas velja misel enega od junakov iz romana: 'Ko ni pomoči, razgovorov, solidarnosti, težave iz otroštva v odraslost odne-

Na prvi predstavitvi romana na Vodnikovi domačiji; ob njem Andražev psihoanalitik Igor Okorn in moderatorka Ana Gačič.

pri Dnevniku, potem sem lažje sprejel odločitev, da bom študiral za novinarja. Pa sem se prepisal.

Začetna želja je bila torej postati novinar na športnem področju in ne na socialnem, na primer?

Andraž: Ne, ostalih področij nisem toliko poznal. Vendar me je ta tematika privlačila; spoznaval sem jo in o njej tudi pisal znotraj športa, pa tudi v drugih redakcijah. Vendar pa to ni bilo, kot sem si želel. Delo me ni izpolnjevalo, motivacije je bilo čedalje manj. Nisem imel možnosti pisati o kratenju človekovih pravic, o ljudeh na obrobju družbe, o socialnih problemih, in to na literarno-novinarski način. Pisanje o komunalnih dogodkih me ni zanimalo, nisem se našel v tem. Pa še razmere v redakciji so bile čedalje slabše, položaj novinarjev je vse težji.

Po 15 letih ste službo novinarja pri Dnevniku pustili. Zaradi vse manj ustvarjalne novinarske svobode, kot ste povedali.

Andraž: Drži. Ogromno problemov je, ki so posledica slabih razmer. Mediji so v zasebni lasti, RTV je dobesedno ugrabljena. V knjigi eden od junakov reče, da je novinarstvo kot Palestina – obstajajo še pikice na zemljevidu, kot celota pa ne obstaja več. Novinarstvo so leta uničevali privatizacija ter kapitalski, politični in lobistični interesi, zato se danes lahko dogaja uničevanje RTV in životarjenje drugih medijev. Torej, skrajna desnica, ki lomasti po RTV, ni vzrok za razgradnjo novinarstva, ampak je njena posledica. Tako bo le dokončala uničenje in izbrisala še zadnje pikice na zemljevidu.

Kaj bi moralo biti drugače, da bi lahko ostali v tem poklicu?

Andraž: Moral bi imeti avtonomijo, svobodo, zaupanje urednikov. Morali bi mi dati vedeti, da je to, kar delam, pomembno in vredno zaupanja. Jaz nisem novinar, ki bi samo pisal poročila in poročal za kroniko, delal po 'regelcih'. Šel sem čez

neke robove do vsebin, ki pa so, kot je videti v obeh romanih, družbeno pomembne, a žal velikokrat spregledane.

Ena od obeh osrednjih oseb, Klemen, je tudi novinar. Tudi on je pustil službo. Katere podobnosti imata literarni Klemen in resnični Andraž?

Andraž: Nesmiselno bi bilo skrivati, da so podobnosti med nama. Ampak – kot kuhar čisto ne razkrije recepta, tudi pisatelj ne pojasni vseh podrobnosti. Kakšno stvar bom vseeno razkril. Klemen je bivši novinar in svoje probleme rešuje na psihoanalitičnem kavču. To sta tudi moji poziciji. Na psihoanalizi sem bil devet let in iz tega procesa sem ogromno črpal. Odprla so se mi obsežna obzorja, neverjetno, koliko kreativnosti sem lahko izživel skozi to. Tu je podobnost. Velika podobnost se kaže tudi v prvem delu knjige, ko sva bila oba precej nemočni osebi, kar jaz zdaj nisem več, medtem ko dejstev iz svojega življenja v roman nisem vnašal, saj to ni življenjepis.

Koliko je ostalo prostora za domišljijo?

Andraž: Veliko. Zgodba je izmišljena, čeprav jo jemljem iz realnosti. Na koncu nisem več vedel, kaj je res in kaj ni. S tem se sploh nisem obremenjeval. Ustvarjal sem novo realnost, ni več pomembno, koliko je podobna obči realnosti. To je literarna resnica in meni je važna samo ta.

Klemen je ena osrednja oseba. Kaj pa druga, Frenk?

Andraž: Frenk je, bi rekel, celo središčna oseba. Ima desetletja let 'izkušenj' s psihiatrijo. Dejanskih. Prestal je prava mučenja v psihiatričnih bolnicah. Veliko tega, kar je opisano v knjigi, se je v življenju dogajalo resnični osebi, to je Joc Podlesnik, ki je posodil obraz, ime in izkušnje literarnemu Frenku. Jocu zato posvečam roman. Neke stvari sem spremenil, ampak najbolj grozne so nespremenjene. Želim, da ljudje vedo, kaj se do-

Predstavitve romana *Titov sin* bo 16. decembra, ob 17.00 v Mladinskem centru AIA v Mengšu.

Avtor Andraž Rožman bo z veseljem odgovoril tudi na vprašanja bralcev o romanu ter dogajanjih v zvezi z ljudmi z obrobja.

gaja v teh bolnicah. On razen hospitalizacije in raznih zdravljenj za 'nore' ljudi ni dobil nobene druge podpore oziroma zdravljenja. Frenk pravi: Ti si tam samo kot predmet, ki mu nihče ničesar ne verjame. Nočejo se ukvarjati z nami. Ni človeka, ni problema. Kot da ni še kake druge rešitve, kot so zdravlila in zapiranje.

O ljudeh z obrobja, tudi takih z duševnimi ovirami, ki preživljajo travmatične preizkušnje, je treba pisati, predstavljati njihove zgodbe, ste že povedali. Pa je dovolj, da se samo piše, čeprav veliko? Navsezadnje se jim je literatura v preteklosti že veliko posvečala, če omenim ruskega Dostojevskega, pa našega Cankarja in še vrsto drugih.

Andraž: Seveda ni dovolj, ampak pisatelj druge možnosti, kot da piše, nima. Pomembno pa je, na kak način piše, v kakšen kontekst spraviš zadevo. Pisanje na solzav način ne pomaga, tudi na pokroviteljski ne. Jaz se izogibam pisanju po principu 'kri in solze'. Jaz hočem pisati o človeku ne glede na to, kakšne stiske ima. Enako ravnam, ko komuniciram z ljudmi. S svojim pisanjem hočem rušiti hierarhijo, torej razlike med ljudmi po položajih. Te so nesmiselne. Poleg pisanja so potrebne tudi akcije, na primer pritiski na oblastne organe, da naredijo to in ono. Ogromno sem z ljudmi v neformalnem smislu, spodbujam akcije in sodelujem pri njih. Včasih kaj uspe, dostikrat ne. Obstoječi neoliberalni svet kritiziram, preizprašujem, moje pisanje in delovanje je zato politično. Saj je vse, kar počnemo v javnem življenju, politično. Ni nujno, da je politika le umazana, kakor mislijo ljudje.

Roman *Titov sin* (skrivnostnost naslova se bo bralcu razjasnila med branjem) je pravzaprav eno samo (pre)izpraševa-

nje posameznika in družbe o odnosih med ljudmi, o grozljivo kratkih relacijah v pojmovanju normalnosti in nenormalnosti, o tem, s kakšno lahkoto nekoga označimo za norega, a ima le duševno stisko. Je to dovoljšen razlog, naj se z njim ukvarja institucija, na primer psihiatrična bolnica?

Obstaja že toliko podpornih pristopov, da nikakor ne more biti več edina rešitev injekcija ali tableta, pa zapiranje v bolnico. Ne rečem, da je treba ukiniti zdravlila. Nekateri jih potrebujejo. Ampak z zdravlili se absolutno pretirava in nad tem bi se morala psihiatrija zamisliti in si priznati, da duševno zdravje ni le stvar psihiatrije, ampak cele vrste strok. Tu ne sme biti

Na predstavitvi romana *Trije spomini* v Kamniku. Ob njem Mohamad, glavna oseba iz romana, in Maja Kodra, Andraževa profesorica iz gimnazije

Andraž s svojo partnerico Uršo in Haifi, ko je pisal roman *Trije spomini*

OSREDNJI INTERVJU

hierarhije. Stopiti mora s piedestala in se začeti enakovredno pogovarjati z drugimi. Zelo pomembna je tudi vrstniška podpora, to je ljudi, ki so že imeli stisko in so jo prebrodili. Nujen je bolj človeški pristop, pogovori. Dobro bi se bilo ozreti po praksah v drugih državah.

Kakšna je trenutna praksa nudenja pomoči ljudem z duševno stisko? Je področje zakonsko urejeno?

Andraž: Če govoriva o psihoterapiji, tu vlada kaos. Nimamo zakona ne regulacije.

V romanu je jasno izpostavljeno prepričanje, da je treba v Sloveniji izvesti deinstitucionalizacijo, torej ukinitve ustanov. To zahteva tudi mednarodna konvencija o pravicah ljudi z ovirami. Drži?

Andraž: Drži. Da ne bo pomote, ne pravim, da je treba ukiniti psihiatrijo, spremeniti jo je treba. Posodobiti. Ukiniti pa je treba institucije! To pomeni, da ljudje s stiskami ne bi živeli v zavodih, treba jim je dati podporo, da bodo živeli v skupnostih, na domu. Nekateri potrebujejo zelo malo, kar se da z lahkoto urediti.

Dobro, recimo, da institucije ukinemo. Obstajajo alternativne možnosti, ki bi ustrežnejše pomagale ljudem s čustvenimi stiskami? So preverjene?

Andraž: Obstajajo in so preverjene. Več evropskih držav je naredilo že zelo veliko korakov. Najbližji in najboljši primer spremembe na boljše pa se je zgodil v Trstu že v 70. letih prejšnjega stoletja. Psihiater Franco Basaglia je preprosto za-

prl psihiatrično bolnico, slekel belo haljo in rekel: Šli se bomo demokratično psihiatrijo! Temu je leta 1979 sledil sprejem zakona, s katerim so v Italiji zaprli vse psihiatrične ustanove. Danes v Trstu nimajo psihiatrične bolnice, ampak nekaj centrov za mentalno zdravje odprtega tipa, kamor lahko ljudje pridejo in dobijo oskrbo, ki jo potrebujejo. Imajo tudi zadruge, kjer se lahko ljudje izobražujejo in potem dobijo delo. Ljudem je treba omogočiti, da delajo resno delo in so zanj resno plačani. V nekaterih ustanovah v Sloveniji (VDC) ljudje sicer delajo, plačani pa so z drobižem in so v bistvu izkoriščani. Edino, kar je v Trstu ostalo od psihiatrične bolnice, je 6 postelj v splošni bolnici, kjer pa ljudje preživijo nekaj dni, kadar imajo največje stiske. Zdravljenje ne temelji na prisili, tudi splošna javnost je ponosna na ta sistem.

Situacija je torej čisto drugačna kot pri nas. Kdo bi si upal kaj takega? Direktor? Minister? Saj bi se takoj našli posamezniki in skupine, ki bi ščuvale ljudi, naj se uprejo, češ, boste že videli, kaj vam tile norci lahko naredijo ...

Andraž: Ti ljudje nam ne bi čisto nič naredili, oni so v bistvu žrtve. Poglejte, koliko je umorov in raznih zločinov, pa jih niso povzročili ljudje s psihiatrije. Norost je le družbeni konstrukt. Sistem, v katerem živimo, je ljudi, ki ne delujejo čisto v skladu z normami in se obnašajo drugače, imenoval za norce. Pogosto postavlja krivične norme; kdor jih ne dosega, je odrinjen, stigmatiziran, zaprt. Nihče nima pravice izrehati sodbe o normalnem in nenormalnem.

Kateri so najpogostejši razlogi, zaradi katerih ljudje pridejo v duševne stiske, jih zdravijo v ustanovah, posledično pa dobijo oznako 'nori'?

Andraž: Pravih razlogov se ne da neizpodbitno dokazati, so skupek vsega. Zelo pomembno je okolje, najbolj družinsko od zgodnjega otroštva naprej, pa okolje, v katerem živiš, delaš ... Pa še marsikaj drugega. Tudi pretirano zaščitništvo otrok, ki omejuje svobodo, tekmovalnost na vseh področjih, individualizem, pehanje za srečo, kajti bombardirajo nas z vseh strani, da moramo biti srečni. Ljudje se skrivajo za širokimi nasmehi, ki so pogosto le krinka.

Besedilo: **Branko Lipar** • Foto: **Nada Žgank in zasebni arhiv Andraža Rožmana**

S prijateljem Mohamadom, beguncem iz Sirije, ter njegovo hčerko med snemanjem dokumentarnega filma

Gre se zato, da se kam pride

... in gre za to, da nekateri predsedniški kandidati niso ravno zgledno uporabljali zbornega jezika pred televizijskimi kamerami in razlagalci različnih drugih kampanj tudi ne. Nepravilno je, če rečeš: *Gre se mu za resnico, *Gre se za to, da bi vsi učenci v OŠ

prejemali kosilo zastonj, *Ne gre se za nesrečo, temveč za prekršek. **Pravilno bi bilo:** Gre mu za resnico, Gre za to, da bi vsi učenci v OŠ prejeli kosilo zastonj, Ne gre za nesrečo, temveč za prekršek – **brez povratnega osebnega zaimka se!** Dr. Jože Pučnik je pred 30 leti izrekel znamenito poved: Jugoslavije ni več, zdaj gre za Slovenijo!

Po Slovarju slov. knjiž. jezika glagol **iti** ob predlogu **za** izraža, da je nekaj **predmet dela oz. prizadevanja**, in v tem pomenu ne uporabljamo zaimka **se**. Pri brezosebni rabi (ko govorimo na splošno in ne izrazimo osebe) je ob glagolu **gre** v vseh gornjih primerih naveden predmet oz. predmetni odvisnik, torej dobimo odgovor na vprašanje **Za kaj (za koga) gre?** in **ne** na vprašanje **S kakšnim namenom, čemu, v kakšnih okoliščinah, kdaj, kako se gre?**, ko je **se** rabljen upravičeno in glagol **iti** izraža **premikanje**: Na protest se gre zato, da aktivno izraziš svoje mnenje, Ob lepem vremenu se gre ven, V Tuš se gre nakupovat ob sredah in v Mercator ob četrkih, Gre se previdno in počasi.

Na razliko med pomenoma **gre za to, da** in **gre se zato, da** so nas učitelji slovenščine opozarjali že v osnovni šoli. Ne spreglejte niti, da je razlika v zapisu med **za to** (za koga/kaj?) in **zato** (čemu?).

Vse povedano velja tudi, če je brezosebna oblika glagola **iti** uporabljena v pretekliku, prihodnjiku ali pogojniki: V tem primeru je šlo za kratek človekovih pravic, Vedno jim bo šlo za čast, Za kaj naj bi v njihovem sporu pravzaprav šlo?. Toda: V vojno se je šlo nepremišljeno, Na izlet se bo šlo zato, da se nagradijo prostovoljci, Naj se ne bi šlo navsezgodaj.

Ob koncu pa še opozorilo na dva neprimerna izraza: *Se oproščam ali celo *Se opravičam namesto pravnega **Se opravičujem**. Za zamudo, napako ali izjavo se drugim lahko le opravičite, namreč tistim, ki so vas čakali ali ste jih s svojim ravnanjem/ govorjenjem prizadeli, in samo oni vam lahko oprostijo. *Temu ni takó namesto pravnega **To ni takó**. Tudi pritrdilna oblika se pravilno glasi **To je takó** in ne *Temu je takó. Potrebujete namreč osebno stavka – odgovor na vprašanje **(Kdo) Kaj je** oziroma **ni takó?** in ne na vprašanje **(Komu) Čemu je** oziroma **ni takó?** Modna zveza torej ni nujno pravilna!

Besedilo: **Helena Škrlep**

Foto zgodba:

Tolminska – na sončni strani Alp

PD Janez Trdina Mengeš vabi na večer krasne foto zgodbe, ki bo hvalnica naravi, planinam in goram zahodnega dela Julijskih Alp. Predavatelj večera bo gorski reševalec, ljubitelj gora, narave in fotografije, ki svoj pogled skozi objektiv rad pokaže tudi drugim. Miljko Lesjak, član postaje GRS Tolmin, nas bo z besedo in čudovitimi fotografijami popeljal na sončno stran Alp, na Tolminsko. Kot član fotografske skupine PD Tolmin je g. Lesjak prejel že številna, tudi mednarodna priznanja in dosegel naziv »kandidat za mojstra fotografije« Fotografske zveze Slovenije. Za njim pa je tudi že več kot 40 let požrtvovalnega in prostovoljnega dela v okviru reševalne postaje, ki deluje znotraj PD Tolmin. Vabljeni v petek, 18. 11. 2022, ob 18. uri, na Mengeško kočjo.

Besedilo in foto: **Tamara Mravinec**, PD Janez Trdina Mengeš

Rdeči križ Mengeš sporoča

Spoštovani,

po tehtnem premisleku, ki smo ga izvedli skupaj z županom gospodom Jeričem, smo se odločili, da zaradi nestabilnih zdravstvenih razmer v državi tudi letos ne bomo pripravili tradicionalnega srečanja starejših občanov. Sredstva, namenjena dogodku, se bodo uporabila za pomoč socialno ogroženim družinam v občini.

Iz tedna v teden se vse več ljudi obrača na našo organizacijo s prošnjo po pomoči. V občini in družbi se še vedno močno čutijo posledice krize zaradi pandemije covid-19, na površje pa vedno bolj vre tudi energetska druginja. Vedno več ljudi enostavno ne zmore več nositi tega čustvenega in finančnega bremena. V organizaciji jim po najboljših možnostih pomagamo s prehranskimi paketi, plačilom mesečnih položnic in plačilom stroškov za kurjavo.

Če si kdo od starejših občanov v teh predprazničnih dneh želi našega obiska na domu, lahko pokliče na telefonsko številko 041 996 500, vsak četrtek, med 9. in 10. uro. Z veseljem se bomo z njim dogovorili in ga obiskali.

Besedilo: **Rdeči križ OO Mengeš**

Udeleženci regijskega tekmovanja iz logike

Iz šolskih klopi in hodnikov

Za nami sta že dva meseca šolskega leta 2022/2023 in prve, jesenske počitnice za naše učence. Za bralce Mengšana smo tokrat izbrali nekaj poudarkov iz začetka šolskega leta. Mnogi nas poznate zelo dobro, saj šolo obiskuje skoraj 890 učencev, med njimi je 86 prvošolcev. Veliko občanov pa s šolo nima (več) stika, vendar smo prepričani, da je šolsko življenje vedno zanimivo, navsezadnje smo vsi pomemben del svojega življenja preživeli v šolskih klopih.

Druškošolci stopajo v svet programiranja, Kubo robotki

Zaposleni na šoli smo si za novo šolsko leto zastavili visoke in optimistične cilje. Po dveh letih, ki sta bili zaznamovani s covidom, smo si vsi zaželeli normalnih razmer za šolsko delo. Zaenkrat kaže zelo dobro.

Namen prispevka je predvsem predstaviti številne zanimive programe, ki jih na šoli, poleg obveznega programa, ponovno izvajamo v celotnem obsegu.

Šola je ob začetku šolskega leta učencem ponudila kar 40 različnih interesnih dejavnosti (krožkov) in 33 obogatitvenih dejavnosti, na katere so se prijavi številni učenci, kar nas veseli in potrjuje, da otroci potrebujejo možnost za razvoj svojih močnih področij in potešitev radovednosti. Večino dejavnosti izvajajo strokovni delavci naše šole (trenutno jih je na šoli zaposlenih približno 90, kar je prednost, saj dobro poznajo interese

in posebnosti naših učencev). Najraje se udeležujejo različnih športnih, ustvarjalnih in raziskovalnih dejavnosti.

V obogatitvene dejavnosti, ki pokrivajo različna področja (npr. naravoslovje, geografijo, likovno ustvarjanje, astronomijo, šport, socialne veščine, filmsko vzgojo, raziskovalne ekskurzije, različne vikend taborne ipd.), pa omogočamo vključitev učencem od 5. do 9. razreda, ki želijo svoje znanje obogatiti na drugačne, bolj poglobljene načine. Ker so programi vsebinsko in časovno zahtevnejši, so nekateri povezani tudi s stroški. Dejavnosti, ki smo jih uspešno izvedli do konca oktobra (športni vikend v Bohinju, likovno-fotografski tabor v Fiesi, čajanka v angleščini Tea at Five in kolesarski izleti), se je udeležilo veliko zadovoljnih učencev. Z izvajanjem bomo nadaljevali v novembru. Pevci in njihova zborovodkinja se še posebej veselijo pevskega vikenda, kjer bodo izvedli intenzivne vaje za dobrodelno prireditve Sonce za vse. Res je, po dveh težkih letih za zbere naši pevski zbori komaj čakajo na različne priložnosti, da nastopijo in se predstavijo na najboljši način. Že komaj čakamo, saj je šola znana po izjemno visoki kakovosti dela s pevskimi zbori.

Uspešno in brez težav smo izvedli že dve šoli v naravi (od načrtovanih šestih), učenci 5. in 7. razreda so skupaj preživeli en teden in predvsem veliko časa raziskovali v naravi, ki je najboljša učilnica, še posebej v času po covidu. Šol v naravi se na šoli udeležuje večina učencev, upamo, da bo tako tudi v prihodnje, saj se stroški programov kar občutno višajo (najbolj cena prevoza). Zato je še posebej pomembno in razveseljujoče, da nas pri izvedbi programov s finančnimi sredstvi zelo podpira šolski sklad OŠ Mengeš in Občina Mengeš. Na ta način lahko ponudimo udeležbo na programih po bistveno nižji ceni oziroma lahko omogočimo udeležbo tudi učencem, ki se jih zaradi socialnega položaja sicer ne bi mogli udeležiti.

Že v septembru so se začela prva tekmovanja, med prvimi sta to tekmovanje iz logike in znanja o sladkorni bolezni. Uspešno

Uspešni učenci na jesenskem krosu

so se jih udeležili tudi učenci naše šole in že dosegli nekaj lepih rezultatov in uvrstitev na naslednjo stopnjo tekmovanja. Med športnimi tekmovanji, ki so bila že izvedena, so se izkazali naši tekači na jesenskem krosu, saj je kar 14 naših učencev stalo na stopničkah za zmagovalce.

Gozd je super učilnica, prvošolci se učijo v naravi

**Sedmošolci v šoli v naravi,
Planica, oktober 2022**

Po večkratnih poskusih se je ekipo naših učencev uspelo uvrstiti na priljubljeno televizijsko tekmovanje Male sive celice. Učenci Arne, Filip in Staš so odlično zastopali šolo in se ob podpori navijačev po zmagi v prvi oddaji uvrstili v nadaljnje tekmovanje. Naj zaključimo še s šolskimi prireditvami. To je program, ki so ga v zadnjih letih zelo pogrešali tako učenci, njihovi starši in zaposleni na šoli, saj se zavedamo, da imajo naše prireditve večplasten pomen. Učenci imajo možnost, da se prvič zares preizkusijo v javnem nastopanju, se izkažejo na področjih, ki pogosto ne pridejo do izraza pri pouku. S tem pridobijo samozavest in izkušnje za življenje. Prireditve pa so tudi priložnost za bolj neformalna srečanja med učenci, učitelji, starši in tudi širšo lokalno skupnostjo. Zelo smo veseli, da nam je po dolgem času v Tednu otroka uspelo izpeljati prireditev Otroški živ žav. Številni obiskovalci in naši povabljeni sodelavci so dokazali, kako smo pogrešali podobne dogodke. S prireditvami bomo nadaljevali že v bližnji prihodnosti. Že zdaj vas vabimo, da se udeležite naše tradicionalne dobredelne prireditve Sonce za vse, ki bo 25. 11. 2022, v KD Mengeš, in dobredelnega sejma Iskrice v očeh, ki bo v soboto, 3. 12. 2022, v Športni dvorani Mengeš. Na obeh bomo zbirali sredstva za učence iz socialno ogroženih družin in za zniževanje stroškov šolskih programov za vse učence naše šole.

Še kaj več o naši šoli, programih in tudi izzivih pa v kateri od naslednjih števil. Še več o nas pa na www.osmenges.si.

Besedilo: **Milan Burkeljca** • Foto: **arhiv OŠ Mengeš**

**Učenci na obogatitveni dejavnosti, likovni in
fotografski tabor, Fiesa**

So 60. leta zdaj že zgodovina, za nas OŠ je le še čas spomina

V petek, 23. 9. 2022, smo se srečali nekdanji sošolci, ki smo 1962. leta končali osemletko OŠ Mengeš. Zbralo se nas je 30!

Srečanje je bilo v Trdinovem hramu. Lokal je bil primeren, postrežba in hrana pa odlični. Vsak je prispeval svoj delež razpoloženja. Imeli smo dovolj priložnosti, da se pogovorimo, poveselimo in drug drugemu pokažemo fotografije svojih potomcev in sodrugov. Naš sošolec duhovnik Janez Kompore je pred večerjo zmolil očenaš, spomnil na tiste sošolce, ki jih ni več med nami, in nas ob slovesu blagoslovil.

S pesmijo smo se zahvalili, da smo se srečanja udeležili zdravi. To pa je tudi želja za prihodnja leta, kajti odslej naj bi se za skupnim omizjem zbirali pogosteje. Vesela sem, da sem srečanja organizirala, in cenim zahvale udeležencev, da smo lahko preživeli tako lep večer.

Besedilo: **Ina Malus** • Foto: **Jernej Žnidar**

Nepričakovano darilo

Esther in Franc Kompore sta se odločila podariti umetniško izrezljano leseno skulpturo Lovski družini Mengeš ob njeni pretekli 75. obletnici.

Darilo je sprejel starešina LD Mengeš Jože Vahtar in se v imenu vseh članov zahvalil za njuno pozornost. Skulptura krasi sejno sobo lovske kočje v Mengšu in predstavlja divjega lovca na lovu.

Besedilo: **VJ** • Foto: **Franc Kompore**

Humanitarna akcija "Daj naprej in podari sonce"

Društvo AIA – Mladinski center Mengeš je od začetka avgusta do konca septembra organiziral humanitarno akcijo za družine v stiski v okviru projekta »Daj naprej in podari sonce« s ciljem, da pomagamo družinam v stiski iz Mengša in okolice.

»Čas se izTEKa – podnebni tek«

Vrtec Mengeš je v letošnjem šolskem letu v okviru projekta Ekošola sodeloval na največjem mednarodnem dogodku »Čas se izTEKa – podnebni tek«. Vse nas je vezal isti cilj – boj proti podnebnim spremembam. Podnebni tek je 7.767 km dolgo potovanje podnebne štafete skozi 18 držav na okolju prijazen način. Štafeta palica je svojo pot začela v Glasgowu na Škotskem konec septembra in je potovala dober mesec do Egipta.

Skozi Slovenijo je štafeta palica potovala 19. oktobra 2022 in na ta dan smo simbolno sodelovali tudi mi. Izdelali smo svojo štafeta palico, ki je bila iz odpadnega materiala. Enota Gobica je v sodelovanju z vsemi oddelki vrtca sestavila štafeta verigo, ki se je povezala okoli vrtca. Sodelovalo je kar 205 otrok in njihovih vzgojiteljic, pridružila sta se nam tudi uprava in tehnični kader. Štafeta palica je potovala med malimi rokami, ki so potrpežljivo čakale, da jih palica doseže. Ko je palica zaokrožila, smo si vsi skupaj navdušeno zaploskali ob našem skupnem dosežku. S sodelovanjem smo pokazali, da nam je mar za naš planet in si želimo lepši jutri – za nas in naše otroke.

Besedilo in foto: **Petra Vodlan, Maja Janežič**

V tem času smo v preddverju Mladinskega centra organizirali zbirno mesto, kamor so dobrotniki prinašali hrano z daljšim rokom trajanja in druge osnovne potrebščine, z veseljem pa smo sprejeli tudi igrače, ki se jih otroci vedno razveselijo. Dobrotniki so se, kot vedno, odlično odzvali, k akciji pa se je priključilo tudi podjetje Oriflame Slovenija, ki so nas zasledili na socialnih medijih. Izrazili so, da so v zadnjem času zaznali povečanje števila družin, ki potrebujejo pomoč, in zato bi radi pomagali po svojih močeh. Za družine v stiski so pripravili donacijo gelov za prhanje, tekočega mila za roke in telo.

Vse zbrano smo 5. oktobra predali Mileni Marinič, humanitarni aktivistki, ki oskrbuje družine v Mengšu in okolici. Hvala vsem, ki ste prispevali in podarili naprej sonce!

Besedilo: **Blanka Tomšič** • Foto: **Brane Tomšič**

SERVIS LCD TV APARATOV

SHARP
KENWOOD
TELEFUNKEN
BLAUPUNKT
FINLUX JVC
TOSHIBA
HITACHI

AVS AUDIO
VIDEO
SERVIS

SERVISNI PARTNER ZA SLOVENIJO

Telefon: 01 729 13 03

Telefon: 01 729 13 04

E-pošta: avs.menges@siol.net

Internet: www.sharp-servis.si

Hribarjeva ulica 38, 1234 MENGEŠ

Delovni čas: od 9.-12. in od 15.-18. ure

Postanek pri Belopeškem jezeru

Prehodili smo Julijano

Pohodniška skupina Društva upokojencev Mengeš se je odločila, da prehodi krožno pot Julijana Trail. Pot je dolga 270 km in poteka ob vznožju očakov ter obkroža Julijske Alpe in Triglavski narodni park. Možno jo je prehoditi v 16 etapah, mi smo jih potrebovali 20, ker je naš vodnik Tone Janežič dolžino posamezne etape prilagajal našim zmožnostim. Že to, da smo upokojenska skupina, pove, da nismo ravno mladi. Povprečna starost udeležencev pohoda je bila 73 let. Običajno nas je bilo na pohodu 25. Prehodili smo 13,5 km na etapo in porabili 4–5 ur. Vodja nam natančno opiše težavnost poti, višino vzpona in spusta, vrsto poti, tako da lažje ocenimo svoje sposobnosti in se odločimo za prijavo.

Na pohodu imamo nekaj zelo hitrih, ki jih tisti zadnji težko dohitevamo. Kadar so prvi prehitri, tisti zadnji zavpijemo: »Čelo, stoj!« In prvi se ustavijo za toliko časa, da jih zadnji dohitimo. Nato pa prvi spet takoj naprej in tako dalje, dokler ni postanka za malico. Kljub temu, da hodimo malce razdeljeno, se vendar čutimo kot skupina in smo srečni, da hodimo skupaj, se družimo in uživamo v lepotah narave.

Pot se začne v Kranjski Gori in poteka ob Savi Dolinki do Mojstrane, Jesenic, Žirovnice, Begunj in Radovljice, nato se obrne proti Bledu preko Pokljuke v Bohinj in Bohinjsko Bistrico. Tu gre čez Vrh Bače, ki je najvišja točka na celotni poti (1273 m), v Podbrdo in Baško grapo ter ob Bači do Mosta na Soči. Od tu ob reki Soči do Tolmina, Kobarida in Bovca, kjer se poslovimo od Soče in spremljamo Koritnico do Loga pod Mangartom. Nato pa čez Predel do Rabeljskega jezera in Trbiža, do Belopeških jezer in Rateč v Kranjsko Goro.

Seveda je to samo skop prikaz pohodniške poti, ker z besedami težko opišem čudovite lepote, cvetoče travnike, nepozabne barve, odvisno od letnega časa, v katerem smo hodili. Na poti smo obiskali tudi domove naših kulturnikov, si ogledali mestna središča in razne znamenitosti.

Izpostavila bi nekaj utrinkov s te poti:

pogled s Srednjega Vrha na Martuljkovo skupino – Špik, Oltar, Dovški križ, Kukova špica in še več vrhov, ki so na doseg roke, Poključka soteska je polna kraških oblik, naravnih mostov, previsnih sten, ki so zanimive za samostojen ogled (krožna označena pot 1,5 ure),

posebna je Baška grapa, samotne vasi visoko nad Baško grapo, ki so skrite tistim, ki se peljejo z vlakom ali avtom, najlepša pa je pot ob Soči, še posebno od Kobarida do Trnovega ob Soči. To je pot, ki je zaradi dvigov in spustov ob reki malce naporna, ampak nepozabna za vse, ki smo jo prehodili,

vedno lepa so tudi Rabeljsko jezero in Belopeški jezera, ki ležita kot dve očesci pod Mangartom.

Posamezne dele poti si lahko ogledate tudi tisti, ki imate radi krajše izlete in dostop z avtom.

Da smo si mi vse to lahko ogledali, je potrebnih kar nekaj organizacijskih priprav in sposobnosti za vodenje. To že tretji mandat zelo dobro uspeva našemu vodju, za kar smo mu neizmerno hvaležni.

Čakajo nas novi izzivi. Pridružite se nam, ne bo vam žal!

Besedilo: **Ida Janežič** • Foto: **Tone Janežič, Marija Vrhovnik**

Slovenska Istra nas je navdušila

Lep sončen dan se je obetal, ko smo se v zgodnji jutranji uri odpeljali iz Mengša. In res je bil dan obsijan s soncem in toploto. Vodička Mihaela iz turistične agencije Autentica nas je pričakala v Kopru. Odpeljali smo se do oljarne – torklje, ki se ponaša z dolgoletno tradicijo pridelovanja oljčnega olja iz oljk istrskih oljčnikov. To olje je eno najkakovostnejših oljčnih olj na svetu. Spoznali smo postopek pridobivanja oljčnega olja, ga pokušali in ugotavljali razlike med njimi ter se seznanili, kako kupiti preverjeno in odlično olje.

Peljemo se na kosilo

Pot nas je potem peljala v idilično kraško vasico Krkavče, eno najlepših vasi v slovenski Istri. Sprehodili smo se med ozkimi uličicami in kamnitimi hišami do vaškega trga, kjer se nahajata 800 let stara oljka in zanimiva cerkva, ki v svoji notranjosti skriva še eno manjšo cerkev, kar je svojevrsten fenomen. Čudoviti pečat vasi je dal mežnar Pavle. Pričakal nas je z grozdem iz svojega vinograda nato pa nas je v narečnem jeziku popeljal več desetletij v preteklost z zgodbami, ki so še vedno žive in jih je gospod Pavle nihal eno za drugo.

Dan se je prevešal v popoldan in čas je bil, da se okrepcamo. Na vinarski domačiji Kralj so nam postregli okusno kosilo z istrskimi jedmi. Najbolj nas je navdušila istrska mineštra bobiči z domačim, še toplim kruhom.

S soncem obsijani Strunjan nas je pričakal v vsej svoji lepoti. Strunjanske soline na naplavni ravnici potoka Roja, mogočni klifi, ki že rdečijo zaradi ruja, kavica na obali so nam dali novih moči za ogled starodavnega mesteca, ki je zraslo na soli. Piran velja za enega najlepših slovenskih mest. Številne palače v mestu s svojo mogočnostjo pričajo o časih, ko je v naših krajih vladala slavna Beneška republika. Pot nas je vodila preko Tartinijevega trga po ozkih srednjeveških ulicah na vrh obzidja do piranske stolnice, kjer se je odprl čudovit razgled na Savudrijski, Koprski in Tržaški zaliv. Videli smo tri države.

V svojo popotno malho smo dodali novo doživetje. Spoznanje, da imamo čudovito deželo, je samo še trdnjše.

Besedilo: **Marija Štebe**, predsednica DU Mengeš • Foto: **Marija Vrhovnik**

Mengeške rokodelke razstavljajo

Razstavo ročnih del za leto 2022 je PZDU Gorenjske organizirala v Železnikih. Backove vezilje pod mentorstvom Vide Burnik in rokodelke pod mentorstvom Majde Repnik in Marije Urankar iz Društva upokoencev Mengeš smo se razstave udeležile z odmevnimi izdelki, ki so jih ustvarile pridne roke naših članic. Naše razstavne mize so se šibile od čudovitih izdelkov in odlično smo predstavile svoje društvo.

V petek, 14. oktobra 2022, ob 17. uri, je bila v veliki dvorani kulturnega doma v Železnikih uradna otvoritev razstave. V kulturnem programu so nastopali pesnica Marija Knafelj, ki nas je navdušila s svojimi pesmimi iz pesniške zbirke Angel. Prebrala jih je v narečju, ki ga govorijo v Selški dolini in Francetovi orgličarji KUD France Koblar. Po slavnostnih nagovorih je bila razstava uradno odprta. Prijazne domačinke so poskrbele za odlično domače pecivo, ki ga ni zmanjkalo vse tri dni, ko je bila razstava odprta. Vsi razstavljalci smo se strinjali, da take razstave še ni bilo. Obiskovalce in razstavljalce je iskreno zanimalo, kako so izdelki narejeni. Mojstrice so imele učne ure in izmenjava idej in znanja je bila neverjetna. Strinjali smo se, da smo koronski čas rokodelci dobro izkoristili za delo, manjkalo pa nam je druženja, pogovora in izmenjave mnenj.

Leto bo hitro naokoli. Za razstavo v letu 2023 že delamo nove izdelke, ob tem pa se družimo, pogovarjamo in si krajšamo dolge zimske večere. Vse, ki vas tovrstno delo veseli, prijazno vabimo v svojo družbo.

Besedilo: **Marija Štebe**, predsednica DU Mengeš

Vida in Majda v elementu

Izzivi mladih in žensk na trgu dela

V okviru projekta Tokovi prihodnosti, ki ga izvajamo v okviru »LAS Za mesto in vas« in je sofinanciran s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj, Zavoda REVIVO in AIA – Mladinskega centra Mengeš, smo 25. oktobra v AIA – Mladinskem centru Mengeš organizirali dogodek Izzivi mladih in žensk na trgu dela. Razdeljen je bil na dva dela: delavnica Spoznaj samega sebe in si povečaj zaposlitvene možnosti ter okrogla miza na temo Izzivi mladih in žensk pri zaposlovanju.

Interaktivno predavanje je vodila Andreja Glavač, ki nam je s pomočjo persolog osebnostnega modela predstavila osnovne štiri skupine vedenjskih tipov. »Spoznavanje osebnostnih lastnosti je odličen korak k ozaveščanju prednosti, kar je seveda pomembno pri osebnem in poslovnem uspehu in v veliko pomoč, ko se odločamo o poklicni karieri ali ko iščemo področje svojih talentov.«

V drugem delu je sledila okrogla miza o tem, s kakšnimi izzivi se srečujejo ženske in mladi pri zaposlovanju in gradnji kariere. Sodelovale so: Andreja Glavač, univ. dipl. ekon., dr. Polona Pengal, univ. dipl. biol., Jožica Sambol, prof. biol. in kem., Laura Vuga, mag. bioteh., Maja Dacar, mag. prof. biol. in gosp., Mateja Nose Marolt, univ. dipl. biol., Sabina Leben, Sindikat Mladi plus, Brina Jeretina, Mladi za podnebno pravičnost, in moderatorica Tea Vuga, dipl. soc. del.

Na dogodku se nam je pridružil tudi podžupan Bogo Ropotar, ki je z nami podelil svoje izkušnje in mlade pozval, naj s problematiko, s katero se srečujejo, odločno in bolj široko obvestijo javnost.

Mladi in odrasle ženske predstavljamo šibkejšo in večkrat neenako obravnavane družbene skupine. Manj žensk je na vodilnih položajih in večji delež na slabše plačanih delovnih mestih. Prevzemamo tudi več zaposlitev s krajšim delovnim časom. Kljub široki paleti služb, ki se nam ponujajo, se mladi na trgu dela redno spopadamo z različnimi izzivi, tudi s prisilnim prekarstvom. V dialogu smo prisluhnili več perspektivam, izkušnjam in spoznanjem. Naslovile smo tematike, kot so maskulinizacija položajev pomoči, neenaka obravnava žensk v znanosti, izkoriščanje mladih pri zaposlovanju, spolne kvote, pogled mladih na družbene in okoljske probleme ter družini prijazna podjetja.

Nekaj misli:

»Bodimo odprti in vključujoči, spoštujmo različnost in drug drugega ter te vrednote živimo, širimo naprej in pri njih vztra-

jajmo.« Polona Pengal, Zavod Revivo.

»Ženske delujemo v vseh segmentih naše družbe. Torej ni z nami nič "narobe". Narobe pa je z družbo, ki misli, da je z nami nekaj "narobe". Biti všečna in prilagodljiva čedalje bolj konservativni družbi nikakor ni v domeni današnje ženske. Na potezi, v smislu spreminjanja odnosa do današnje ženske, je torej družba.« Jožica Sambol, upokojena profesorica.

»Drznemu pripada svet, tega sem se vedno držala. Kdor ne poskusi preseči ozkih meja njemu prvotno danega obzorja, kdor se nikoli ne spusti v globine življenja in nikoli ne zapusti zemlje, da bi v duhu zalebdel v višjih in čistejših sferah ... ta je resda tudi živel, toda le kot sviloprejka v svojem kokonu.« Andreja Glavač, Cene Štupar – CILJ (po Almi M. Karlin)

Če si želite ogledati posnetek okrogle mize, pa lepo vabljeni na naš YouTube kanal: <https://www.youtube.com/channel/UCaCp8IYS8zoPUrlyBrTE8AQ>

Želimo si, da bi ta okrogla miza spodbudila podobna povezovanja. Ostanite konstruktivno kritični. Le skupaj, počasi, a vztrajno lahko sooblikujemo bolj ozaveščeno, vključujočo, podpirajočo in ozaveščeno družbo.

Besedilo in foto: **Tea Vuga in Blanka Tomšič**

LAMBERT EHRlich – prerok slovenskega naroda

Spoštovani, v soboto, 19. novembra 2022, ob 19.00, Vas župnija Mengeš vabi v župnijski dom na predstavitve biografske monografije prof. dr. Janeza Juhanta z naslovom »Lambert Ehrlich – prerok slovenskega naroda«.

Knjiga obravnava bogato, obširno in aktualno življenje in delo slovenskega človekoljuba, nesebičnega narodnega delavca, vernega kristjana in duhovnika Lamberta Ehrliche. Odločno in zavzeto se je odzval na probleme Slovencev na Koroškem, na pariški mirovni konferenci in med obema vojnama na univerzi in v širši slovenski družbi ter posebej v kriznem času vojne in revolucije. Odločno in nesebično je branil Slovence pred totalitarnimi nasilniki, ki so nas življenjsko ogrožali. Bolj kot z besedami je z živim osebnim zgledom in poduhovljeno držo, ki je kljubovala vsem izzivom, ohranjal dostojanstvenost do vsakega človeka, tudi sovražnika, vedno v zvestobi resnici in pravičnosti in ure-

sničevanju Božje ljubezni do vsakega človeka. Knjiga govori o bogati življenjski poti nesebičnega služenja mladim in starim, o razgledanosti in premočrtnosti njegove duhovno utrjene osebnosti in bogatega, v neutrudnem delu za Cerkev in narod predanega duhovnika, kot so zapisali njegovi učenci: »Svetniškemu duhovniku, duhovnemu očetu, vzgojitelju mladine, velikemu Slovencu in mučencu ob osemdeseti obletnici njegove smrti!«

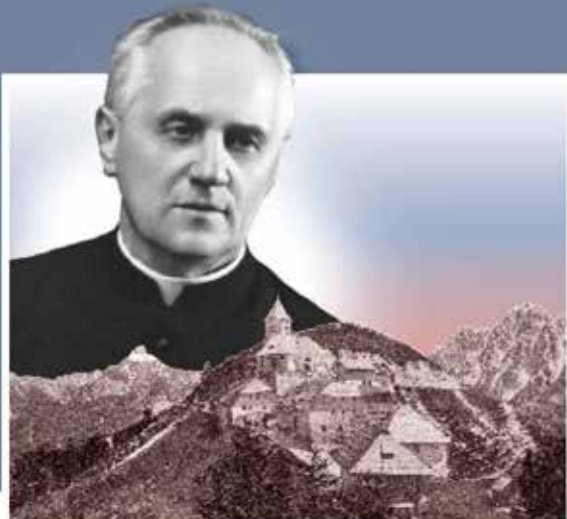
Bil je prerok nesebične in predane človeškosti, večno veljavne družbene, politične in državniške družbene misli ter pristnih temeljev slovenskega naroda; vsem in vsakomur je podarjal globine svoje krščanske biti.

Avtor, duhovnik in profesor dr. Janez Juhant se nam bo pridružil že pri sveti maši v župnijski cerkvi ob 18.00. Vabljeni na prijeten in zanimiv večer!

Besedilo in foto: **Marko Košir**, župnik

JANEZ JUHANT

LAMBERT EHRlich
prerok slovenskega naroda

Sodelujoči operativci na gasilsko-reševalni vaji na OŠ Trzin

PGD Loka pri Mengšu v oktobru 2022

Gasilski dan v Loki

Na prireditvi Živ žav OŠ Mengeš

Operativna dejavnost:

Mesec oktober je k sreči minil brez resnih intervencijskih posegov na našem področju delovanja, ki v osnovi zajema naselji Loka in Dobeno, po potrebi pa tudi širše območje, to je teritorij celotne občine Mengeš.

Seveda so tudi vnaprej pripravljene vaje z različnimi scenariji dobrodošle za preskus pripravljenosti operativnih gasilcev. Tako je v petek, 14. 10. 2022, ekipa operativnih gasilcev na povabilo PGD Trzin sodelovala v gasilsko-reševalni vaji na Osnovni šoli Trzin. Izvozili so z vozilom GVC 16/25 in petimi gasilci. Na kraju so prejeli nalogo za notranji napad in preiskovanje prostorov glede morebitnih poškodovanih. Ob tem je bila najdena ena poškodovana oseba in bila predana v oskrbo ekipi prve pomoči na zbirnem mestu. Po končani vaji je sledila kratka analiza s strani poveljnika PGD Trzin.

V sklop operativne dejavnosti sodi tudi priprava in izvedba dogodka »Gasilski dan v Loki«. Letošnji, že sedmi po vrsti, je bil 14. 10. na prostoru športnega igrišča v Loki. Namen je,

da se vaščanom predstavijo enote zaščite in reševanja s svojo opremo in člani.

Sončen petek je na loško igrišče pritegnil številne obiskovalce. Po uvodnem nagovoru poveljnika Anžeta Kvedra se je prva predstavila ekipa Policije, in sicer z dvema motorjema ter policistko in policistom. Najmlajši so prejeli kresničke, da bodo ponoči vidni in varni na cesti, starejši pa so lahko preizkusili delovanje alkotesta. Naslednja točka je bila prva pomoč, kjer je bolničar iz PGD Prevoje prikazal osnove prve pomoči in uporabo avtomatskega eksternega defibrilatorja.

Seveda gasilskega dneva ne bi bilo brez gasilcev. Zelo ogledan je bil prikaz pravilnega postopka pri gašenju olja, ki je pogosto vzrok za požar v stanovanju. Ob tem je bilo prikazano, kaj se zgodi, če se gašenja loti vodo, tako namreč nastane t. i. maščobna eksplozija. Prikazano je bilo gašenje plinske jeklenke in opremljanje gasilca z opremo za notranje požare. Poleg našega društva so se nam pridružili še gasilci iz PGD Kamnik, ki so obiskovalcem, ki se ne bojijo višine, z avtolestvijo, ki doseže

Maša v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Loki

EKIPA Kaskaderjev

5. Vaške igre

Končno nam je uspelo organizirati Vaške igre po mučnih dveh letih korona težav. Po deževni soboti smo se pametno odločili, da prestavimo dogodek na nedeljo. Zbrali smo celo Loko in tudi udeležence z Dobena. Kot že vsa leta tekmuje med seboj društva v Loki (PGD Loka, KD Anton Loboda in ŠD Loka pri Mengšu) ter povabljeni ekipa »Hribovci« z Dobena.

Namreč, naj pojasnim za bralce, ki Vaških iger še ne poznajo. Vsako leto se v Loki dobimo društva, ki delujemo v tem prostoru, in se potem pomerimo v zabavnih igrah!

Neverjeten uspeh so dosegli t. i. Piromani (to so predstavniki PGD Loka), ki jim je prvič uspelo zmagati, pred presenečenjem – ekipo Hribovci oz. ekipo z Dobena. Tretje mesto je pripadlo ekipi Umetnikov (KD Anton Loboda) in domačinom ŠD Loka. Tako bo prenosni pokal krasil prostore GD Loka do prihodnjega leta!

Gremo po vrsti. Najprej je bilo tekmovanje v skoku z žaklji (po štiri tekmovalci so se zbasali v vrečo in odskakali proti cilju). Potem smo vlekli vrv, tekmovali tri v vrsto, dirkali s hoduljami in igrali igro boj med dvema ognjema.

Med odmorom smo poskrbeli za tekmovanje najmlajših, ki so se med seboj pomerili v skoku z žaklji. Prav vsi so prejeli praktične nagrade!

Seveda je pri tekmovanju vedno najpomembnejši "fair play". Kot vsako leto smo tudi tokrat uspešno organizirali srečelov, za hrano in pijačo udeležencev in nastopajočih je bilo seveda poskrbljeno. Zahvala vsem, ki so pripomogli k organizaciji iger, predvsem strežnemu osebju, ekipi pri prodaji srečk, voditelju Tomažu s sodniško ekipo in tonskim mojstrom Andrejem, seveda pa tudi zlatim sponzorjem – Flek, d. o. o. in Avtogen d. o. o.

Besedilo in foto: **Matjaž Anžlovar, za ŠD Loka**

32 m višine, omogočili pogled na Loko od zgoraj. Gasilski dan se je zaključil s pogostitvijo s picami, ki nam jih je doniralo podjetje Dostava hrane Hitra sedmica GS, Gašper Petrič s. p. iz Loke pri Mengšu.

Ob tem gre zahvala sodelujočim gasilcem PGD Prevoje in PGD Kamnik ter policistoma za sodelovanje in zanimiv prikaz dela, ki ga opravljajo.

Ostala dejavnost:

Sodelovanje na prireditvi Živ žav v organizaciji Osnovne šole Mengeš 6. 10., kjer je ekipa 6 operativnih članov predstavila vozilo GVC 16/25 in opremo v njem.

Naslednji dan je bilo opravljeno generalno čiščenje gasilskega doma, ki ga je opravila ekipa desetih članic in članov.

Skupina 9 članov, predvsem mladih, je 8. 10. sodelovala pri pripravi in izvedbi regijskega tekmovanja pionirjev in mladincev za memorial Matevža Haceta. To je bilo izvedeno v organizacijo GZ Mengeš na parkirišču pri Osnovni šoli Mengeš in zunanjem igrišču pri športni dvorani.

V loški cerkvi sv. Primoža in Felicijana smo 15. 10. pripravili mašo za pokojne in žive gasilce, ki jo je daroval mengeški župnik g. Marko Košir. Sodelovali so tudi gasilci okoliških društev. Pridne loške gospodinje so pripravile dobrote za vse prisotne pri maši.

Tudi letos so se mladi z mentorji zbrali v soboto, 29. 10., in v gasilskem domu z zanimanjem in veseljem ustvarjali strahove iz buč, ki so jih nato odnesli na svoje domove.

Ob dnevu spomina na mrtve smo 31. 10. sodelovali na spominski slovesnosti ob spomeniku žrtvam II. svetovne vojne pri mostu preko Pšate v Loki.

Besedilo: **Miro Urbanc** • Foto: **PGD Loka pri Mengšu**

Gasilska slika izdelovalcev strahov iz buč

Preizkus vodnega curka

Vaja Osnovna šola Trzin

V petek, 21. oktobra, je tudi naše poveljstvo pripravilo društveno vajo, ki je imela za motiv požar vozila v garaži, v kateri so se nahajali tudi neodzivna oseba in v požaru ujeta otroka v prvem nadstropju objekta. Enota je izvedla gašenje in reševanje v notranjosti garaže ter reševanje z višine preko gasilske lestve.

TOPOLE

Gasilski oktober v PGD Topole

Letošnji oktober, mesec požarne varnosti, je potekal pod geslom »Tudi baterije lahko zagorijo – preprečite požar baterij!«, s katerim smo gasilci opozarjali na možne nevarnosti, ki jih baterije lahko povzročijo. Poleg tega je oktober zaznamovalo več dogodkov, v katerih je sodelovalo celotno članstvo našega društva.

Tako je del operativne enote v četrtek, 6. oktobra, sodeloval pri predstavitvi gasilske dejavnosti na tradicionalnem Živ žavu, ki ga pripravi Osnovna šola Mengeš v sodelovanju z društvu, ki delujejo v občini Mengeš. Naloga naših gasilcev je bila predstavitev vodnih armatur, ki so jih mladi z veseljem tudi preizkusili z ustvarjanjem različnih oblik vodnih curkov.

Udeleženci vaje v Topolah

V soboto, 22. oktobra, je mladina skupaj z mentorji obiskala gasilsko enoto Fraporta na letališču Brnik, kjer so jim gasilci obrazložili svoje naloge in predstavili tehniko, s katero razpolagajo za gašenje najzahtevnejših vrst požarov, in jim pripravili tudi praktičen prikaz zmogljivosti operativnega vozila. Mladi pa so imeli priložnost opazovati tudi pristanke in vzlete letal, kar je bilo zanje prav tako zanimivo.

Pionirji in mladinci PGD Topole

V petek, 14. oktobra, so se člani v dopoldanskih urah odzvali na povabilo PGD Trzin, ki je pripravilo veliko medobčinsko gasilsko reševalno vajo na Osnovni šoli Trzin. Po vaji evakuacije učencev je bilo treba preiskati celotne šolske prostore z namenom iskanja pogrešanih učencev, kar je s skupnimi močmi gasilcem tudi uspelo.

Predstavitve v Fraportu

V sredo, 26. oktobra, je bila za mladinsko ekipo pripravljena operativna vaja, na kateri so mladi spoznali osnove zaščite dihal in telesa ter postopek za izdelavo srednje težke pene. Pridobljeno znanje so tudi praktično preizkusili z uspešno izvedenim gašenjem manjšega požara.

Gašenje s srednje težko peno

Mladi so se v gasilskem domu zbrali še v soboto, 29. oktobra, na tradicionalnem druženju izdelovanja strahov iz buč za noč čarovnic. Pripravljenih je bilo več kot 30 buč, ki so jih mladi v svoji domišljiji ustvarjalnosti oblikovali v najbolj strašljive oblike, najmlajšim pa so na pomoč priskočili tudi starši. Za popestritev druženja so poskrbeli še gasilci s peko kostanja, ki se je prilegel vsem udeležencem. V večernih urah so mladi izrezljane buče odnesli domov in jih postavili na vidna mesta, kjer so pričakale čarovniško noč.

Mladi udeleženci delavnice z bučami

Oktober so zaključili člani društva, ki so se v ponedeljek, 31. oktobra, udeležili komemoracije na grobišču padlih talcev na Zalokah in s tem počastili spomin na njihovo žrtvovanje.

Udeleženci komemoracije na Zalokah

Besedilo: **Janez Koncilija** • Foto: **PGD Topole**

Dobenske buče

Ustvarjali smo bolj prijazne kot strašne obraze. Otroška domišljija nima meja. A dodatna motivacija je bilo obiranje jabolk na dvorišču KT Blaž, prešanje in seveda pitje najboljšega svežega soka na tem svetu. A dodatno smo ga posladkali z miškami in pečenim kostanjem. Na koncu je strokovna komisija imela najtežje delo: izbrati najbolj zanimiv obraz. S ploskanjem smo pozdravili njihovo odločitev. Poleg glavne so vsi otročki dobili tolažilne nagrade. In oči so vsem enako sijale. Mi smo pa tako zaključili letošnji deseti dobenski dohodek.

Besedilo in foto: **Frančiška Hunjet**

Andrej Hauptman o tekmovalnem kolesarstvu in ozadju

V četrtek, 27. oktobra, ob 18. uri, je Turistično društvo Dobeno v Kmečkem turizmu Blaž organiziralo predavanje o vrhunskem, tekmovalnem kolesarstvu, ki ga je izvedel naš sokrajan, bivši vrhunski kolesar, do 2021 selektor slovenske reprezentance, sedaj pa športni direktor UAE Team Emirates.

Andrej Hauptman in žena Teja

Andrej Hauptman, Domžalčan, ki piše zgodbo uspeha v kolesarskem športu, uspešen tekmovalec; 3. na svetovnem prvenstvu v Lizboni leta 2001, s tem dosežkom si je istega leta v domovini prislužil naziv športnika leta 2002, 4. na svetovnem prvenstvu v Belgiji 2004, 5. na OI v Atenah. Zaradi zdravstvenih težav je leta 2007 predčasno zaključil tekmovalno kariero. Po letu dni pa se je vrnil v kolesarstvo in se kot trener izkazal tudi na tem področju; 4 leta je bil selektor slovenske reprezentance, ki je na OI v Tokiu osvojila zlato in bronasto kolajno, a je to mesto zaradi obilice dela v UAE Emirates zapustil. Tadej Pogačar, njegov varovanec, nadaljuje zgodbo o uspehu in na novo piše ne le slovensko, temveč tudi svetovno kolesarsko zgodovino.

Andrej se je pred dvema letoma z družino iz Radomelj preselil na Dobeno in kot pravi »krasno je tu, vsi uživamo«, a službene obveznosti ga večkrat tudi za dalj časa oddaljijo od doma in vedno težko čaka, da se lahko vrne sem gor. Hempi, kot mu pravijo prijatelji, je povedal, da ga je za kolesarstvo že zelo mladega navdušil oče in še vedno uživa na kolesu.

Več kot uro je Andrej pripovedoval prisotnim, ki smo se v rekordnem številu udeležili predavanja in napolnili veliko »dvorano« KT Blaž, o kolesarstvu. Pripovedoval je o organizaciji ekipe, ki jo poleg tekmovalcev sestavljajo mehaniki, fizioterapevti, kuharji, tudi nutricionisti in vozniki kamionov, avtobusov,

predvidena istočasno z obnovo ceste tudi zamenjava dotrajane vodovodne napeljave do uporabnikov, kar bi sicer pocenilo investicijo, a je to za občino še vedno prevelik zalogaj.

Vidimo pa, da se v Mengšu na veliko obnavljajo ceste, vodovod, kanalizacija, kolesarska steza ..., v pripravi je projekt umiritve prometa v Vel. Mengšu, ki bo zahteval znatna finančna sredstva in tudi druga dela, ki so v teku, predstavljajo finančno neprimer- no (nekajkrat) večji zalogaj kot obnova navedenih odsekov na Dobenu. Žal se to dogaja že leta, da za Dobeno ni namenjenih občutnejših sredstev, ker prednostne investicije – izgradnja obvoznice, sofinanciranje ZD v Domžalah, gradnja športne dvorane – posrkajo preveč denarja. Kljub temu se v glavnem mestu občine vsako leto vrši kar nekaj različnih rekonstrukcij in prenov, ki morda niso prednostne, pa ne da ne privoščimo Mengšanom, a tudi mi bi želeli, da smo bolj zastopani pri koriščenju občinskega proračuna, da se počutimo enakovredni občani. Ni čudno, da imamo krajanji občutek »daleč od oči, daleč od srca«. Resnica je, da večina volivcev živi v Mengšu, na Dobenu pa nas je le peščica. Saj ne, da se na Dobenu ne naredi nič, vsako leto se prenovi nekaj metrov ceste; "saj se tudi na Dobenu dogaja", a menimo, da bi se lahko naredilo tudi več, da se ne "flikajo" določene trase ceste po nekaj metrov in nekaj let. Lep primer je letošnja prenova ceste, od KT Blaž do transformatorja na Zg. Dobenu, za kar je bilo namenjenih 80.000 €. Trasa je široka le za eno vozilo in je srečevanje vozil nemogoče, tako večkrat pride do nestrpnosti med uporabniki tega dela ceste; kdo ima prednost in kdo bo vozil vzvratno do križišča, da se umakne, in poleg tega jih ni malo, ki jim vzvratna vožnja povzroča težave. S prenovo in izogibališčem smo želeli ta zamašek odpraviti, a treba bi bilo odkupiti nekaj metrov zemljišča od lastnika, ki pa zemljišča kljub prošnjam sokrajanov in predstavnika občine ni želel prodati. Morda bi morala občina v tem primeru že kako leto prej načrtovati potrebne ukrepe, ki jih ima na voljo, in nastopiti bolj odločno, saj vemo, da obstajajo vzvodi za rešitev podobnih težav.

Dela, ki jih je izvajala Gorenjska gradbena družba, so se pričela 17. avgusta in asfaltiranje je bilo predvideno zadnja dneva v mesecu. A resnici na ljubo je bilo pravega dela za dva dni, ostala priprava cestišča pa po pripovedovanju krajanov niti ne zasluži tega imena. No, je pa bila zato cesta razen teh dveh dni vseskozi prevozna. Tako smo asfaltno prevleko zaradi različnih vzrokov in težav (pomanjkanje asfalta, uskladitev termina z investitorjem novogradnje) pričakali 10. in 11. septembra, torej je obnova trajala celih 25 dni, kar vsekakor ne more biti v ponos izvajalcu. Kakor koli že, cesta je dobila novo asfaltno prevleko in je veliko temnejša kot prej, a na žalost nič širša, je pa "dober" občutek, da nam je občina tudi letos namenila nekaj sredstev (drobtinic) iz občinskega proračuna in skrbi tudi za naš kraj.

Besedilo in foto: **Tone Vidrgar**

osebni avtomobilov ...; ekipa šteje cca 60 članov. Razlagal je, kakšne so naloge posameznih članov ekipe; on kot športni direktor pripravi in skrbi za taktiko na dirki, ki pa se lahko v trenutku spremeni in jo je treba prilagoditi, bodisi zaradi zdravstvenih težav tekmovalca, padca, poškodbe kolesa, spremembe vremena ali drugih dejavnikov, na katere laiki niti ne pomislimo.

Gledalci, ki spremljajo dirko, vidijo le tekmovalce in si ne morejo predstavljati, da se v zakulisju dogaja še ena nič manj napeta dirka, ki odločilno vpliva na rezultate tekmovalcev. Kolesarstvo je mnogo bolj ekipni šport, kot si predstavljamo.

Razlagal je o odnosih v ekipi, konkurenci, rivalstvu, tovarištvu, doping kontrolah, ki so v kolesarstvu zelo stroge in se lahko primerjajo le še s kontrolo v atletiki. Veliko in slikovito je Andrej pripovedoval skoraj uro in pol, a so različna vprašanja prisotnih po koncu predstavitve kar deževala, saj skoraj ni bilo prisotnega, ki ne bi postavil vprašanja, nekateri tudi več, in Andrej je odgovoril na vsa. O posebnostih dirke po Franciji, pa Giro d'Italia in La Vuelta, pa ... Iz vprašanj poslušalcev se je dalo sklepati, da smo Slovenci ljubitelji kolesarstva in precej na tekočem o tekmovanjih, poznamo tudi precej vrhunskih tekmovalcev in ekip. Zanimiva je bila tudi primerjava nagrad oziroma zaslužkov z drugimi vrhunskimi športi, npr. nogometom, košarko, tenisom; ocenjuje se, da se kolesarstvo počasi prebija višje. Primer: zaslužek najboljšega kolesarja dosega približno 10 odstotkov zaslužka najboljšega nogometaša. Številna vprašanja so podaljšala predavanje skoraj za celo uro.

Na koncu se je v imenu prisotnih Andreju Hauptmanu za njegovo obširno in slikovito predavanje zahvalila predsednica TD Dobeno Frančiška Hunjet, vsi prisotni pa smo se Andreju zahvalili z dolgim, spontanim aplavzom in željo, da uspešno nadaljuje svoje kolesarsko poslanstvo; ponosni smo, da je postal naš sokrajan.

Besedilo in foto: **Tone Vidrgar**

Prenovljen del ceste na Dobenu

Tudi letos na občini ni bilo namenjenih dovolj sredstev za prenavo prednostnih odsekov ceste, ki jih je predlagal VO Dobeno na sestanku z občino že pred dobrima 2 letoma, in sicer zgornji, makadamski del ceste na Sp. Dobenu oziroma nadaljevanje odseka ceste na Zg. Dobenu proti vasi Rašica. Povedano je bilo, da je na obeh odsekih

Reševalci GRS Kamnik v svojih prostorih

Jubilejno leto gorskih reševalcev

Ob 100-letnici kamniških gorskih reševalcev, kamor so vključeni tudi gorski reševalci iz naše občine Mengeš.

V letošnjem letu smo slovenski gorski reševalci praznovali kar dva jubileja: 110 let organiziranega gorskega reševanja v Sloveniji in 100 let od ustanovitve Postaje Gorske reševalne službe v Kamniku, v katero so bili in smo vključeni tudi Mengšani – gorski reševalci iz naše občine.

Kratek pogled v zgodovino in organiziranost gorskega reševanja v naših gorah pove, da je bila leta 1912 v Kranjski Gori ustanovljena prva »Rešilna postaja« v okviru tedanjega Slovenskega planinskega društva, sedanje PZS. Rešilna postaja se je kasneje preimenovala v Reševalno službo. Vse več nesreč se je dogajalo tudi v planinah nad Kamnikom. Zato je bila že leta 1922 pri Planinskem društvu Kamnik ustanovljena Postaja Gorske reševalne službe (GRS) v Kamniku. Kasneje so se ustanovljale postaje GRS na območju celotne SLO, tako da je bilo pod okriljem PZS do leta 2006 vključenih 17 reševalnih postaj GRS. Po letu 2006 so postaje izstopile iz PZS in se registrirale v samostojno Gorsko reševalno zvezo Slovenije (GRZS), ki je

ena od zaščitnih enot Uprave republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR).

Ob jubileju 100-letnice je bila junija v Domu kulture v Kamniku svečana umetniška akademija s pomenljivim naslovom »ŽELJA POMAGATI«. Z dramskimi in literarnimi vložki je bilo praktično prikazano reševanje nekoč in danes. Celotni program so izvedli člani reševalci iz GRS Kamnik sami, zrežirala in vodila pa jo je Mojca Volkar Trobevšek.

Kamniškim gorskim reševalcem letos ob 100. jubileju delovanja sovpada še en pomemben dogodek. Stalno preseljevanje po različnih lokacijah jih je že več let sililo k razmišljanju o izgradnji svojih lastnih prostorov. Letos se jim je ta želja tudi izpolnila. Po izselitvi iz najemnih prostorov v kamniški Veterini in iskanju primernih lokacij se je ponudila priložnost odkupa zemljišča z objektom, ki ga je bilo treba rekonstruirati za izvajanje dejavnosti reševalcev. Lokacija objekta je na najbolj severnem delu nekdanje kamniške smodnišnice (KIK d.o.o). Letos so odstranili začasno postavljene kontejnerje in se vselili v novi objekt. Pred uradno otvoritvijo je treba še urediti okolico in helidrom ter pripeljati vodovod v objekt, kar pa je kamniški župan obljubil, da bo še letos. Finančno največji prispevki so bili od Občine Kamnik in URSZR ter ostalih, ki so prispevali k izgradnji objekta. Vsem, ki so pomagali, smo neizmerno hvaležni. Ogromno pa smo prispevali reševalci sami z raznimi akcijami za zbiranje sredstev in številnimi prostovoljnimi urami dela reševalcev, ki so mojstri raznih poklicev in znanj.

Na koncu še pogled v zgodovino delovanja mengeških gorskih reševalcev, občanov Mengeša, ki so dali svoj doprinos ali še

Helikopter prihaja po rešenca

Izkopavanja iz plazu

delujemo pri uspešnem delovanju Gorske reševalne službe Kamnik:

Prvi gorski reševalec v Mengšu je leta 1949 postal Jože Mulej, kasneje tudi brat Franc. Nato so do danes sledili še: Gvido Potočnik (ki se je priselil v Mengeš), bratranca Tone Škarja in Pavle Šimenc, brata Janez in Miro Šuštaršič, Janez Kosec, Janez Slokan, Janez Volkar, Franci Vrankar. Kot pomoč pri transportu je v reševalni akciji na Brani sodeloval tudi Lado Majcen. Nekateri omenjeni reševalci so opravljali pomembne vodstvene funkcije na GRS Kamnik ali na GRZS. V te je sedaj vključen le še Franci Vrankar. Podmladka med alpinisti iz Mengša, kar je pogoj za gorskega reševalca, žal ni. Preko Planinskega društva Mengeš so v GRS Kamnik kot alpinisti vstopili tudi Miro Štebe, Marjan Kovač in Boštjan Borštnar. Sam naziv »reševalna služba« marsikoga zavede, kot da je reševanje njihova služba. Vendar ni tako. Njihovo delo je prostovoljno, vsi nastali stroški reševanja, kot so uporaba helikopterja, uporaba tehnične, zdravniške in ostale opreme ter logistike gredo iz proračuna. Samo reševanje ponesreče-

nega ne stane nič, saj je reševanje pri nas (še) zastoj. Prej ko slej bo tudi pri nas prišlo do reševalnega postopka, kot je uveljavljen v zahodnih evropskih državah. Nesreče pa se in se bodo dogajale še naprej. Morda bi se s plačljivim sistemom reševanja zmanjšal delež tistih reševanj, katerih povzročitelji se z neodgovornim in nepremišljenim vedenjem znajdejo v težavah in kličejo 112. Z zbranostjo in malo truda pa bi se lahko rešili sami. Toda za nekatere pri nas velja miselnost, češ, če se bom znašel v stiski, pa pokličem 112, saj me bodo reševalci rešili, saj me nič ne stane. No, čisto tako enostavno pa tudi ne gre, saj je bilo za nekaj dokazanih skrajno neodgovornih dejanj opravljenih že nekaj tožb, v katerih so bili iztoženi in realizirani stroški reševanja. Gorski reševalci pa kot prostovoljci ne moremo tožiti, lahko podamo le mnenje o poteku reševanja in zdravniškega poročila. Opozorila, napotki, nasveti ne zaležejo dosti, če človek ne sprejema pravil, ki veljajo v gorah.

Besedilo: **Janez Kosec** • Foto: **Vladimir Habjan, Irena Mušič Habjan**

Spust iz stene

Zvočna kopel umirja in sprošča

V petek, 28. oktobra, sva imeli Mateja Kržin in Simona V. Perko v Mladinskem centru AIA predstavitev zvočne kopeli v teoriji in praksi. Zvočne kopeli sicer v Studiu Matlux izvaja redno vsak drugi petek.

Zvok je lahko neverjetno močan. Priljubljena pesem nas lahko dvigne iz slabega razpoloženja, violinski koncert privabi solze v oči, šum oceana nas lahko takoj popelje na naše najljubše počitniško mesto iz otroštva. Praksa in znanost potrjujeta, da je zvok lahko tudi terapevtski in da je zvočna terapija učinkovito orodje za krepitev uma, telesa in duše.

Zvočna kopel ima veliko pozitivnih učinkov na telo, saj blaži stres, pomaga pri lajšanju kroničnih glavobolov in migren, ustvarja nove, pozitivne vzorce mišljenja v našem umu, pozitivno vpliva na samopodobo in omogoča boljše osredotočenost. Po zvočni kopeli lažje prevzamemo nove izzive ali naredimo pomembne premike v svojem življenju.

Zvočna kopel nam podeli tudi več energije, saj se telo takrat, ko je pod stresom, počuti utrujeno in izčrpano, zvočna terapija pa nahrani možgane s stimulativnimi zvoki, da sprostijo latentno energijo. Po zvočni kopeli se izboljšajo tudi odnosi z drugimi, saj je ravno preveč stresa eden glavnih vzrokov za razpad odnosov v družini, na delovnem mestu in povsod drugje, kjer komuniciramo z ljudmi.

Uporaba zvočnih frekvenc spodbudi tudi celično proizvodnjo dušikovega oksida,

vazodilatatorja, ki odpira krvne žile, pomaga celicam, da so bolj učinkovite, in uravnava krvni tlak na celični ravni. Torej, vse, kar pomaga dušikovemu oksidu, bo pomagalo pri našem odzivu na zdravljenje, in vse, kar bo pomirilo naše razpoloženje, bo zmanjšalo vnetje, kar koristi tudi našemu zdravju.

Zvočna terapija je še posebej dobra za vse tiste, ki se prvič srečajo z energetskim delom in so morda celo nekoliko skeptični, ker je bolj oprijemljivo slišati in čutiti zvočno vibracijo, kot pa verjeti v nevidne energije. Pa še preprosto je, samo udobno se uležemo in uživamo!

Besedilo: **Mateja Kržin** v sodelovanju z AIA – Mladinskim centrom Mengeš
Foto: **Brane Tomšič**

Qigong Modrosti

Qigong Modrosti ali Zhineng Qigong predstavlja holističen pogled na zdravje posameznika. Na predstavitvi smo spoznali tri stebre zdravja, ki so: pozitivno mišljenje, odnosi in živčni sistem. Vsak steber ima pomembno vlogo v našem življenju in treba jih je negovati. Eden od načinov, kako vzdrževati močno telo in pozitivno naravnost v življenju, je vadba Qigong Modrosti.

Na predavanju smo spoznali osnovne zakone narave, ki podpirajo razvoj zdravega telesa in uma. Preko vaj smo prepoznali moč uma tako, da smo na lastnem telesu občutili spremembe in dobili osebno izkušnjo, ki jo z redno vadbo lahko še poglobimo. Udeleženci so svojo prvo izkušnjo čutenja Qi energije opisali kot: »mravljinčenje, toplota, nekaj gostega med dlanmi ...«.

Qigong je primeren za ljudi vseh starosti. Vadba Qigong Modrosti se izvaja individualno v ordinaciji Center kroga v Mengešu, lahko pa se udeležite skupinske vadbe z društvom Leteča želva na Osnovni šoli Domžale, vsako sredo, med 18.30 in 19.45. Dobrodošli ste vsi, ki vas zanima raziskovanje svojih miselnih okvirov, ki so lahko tudi omejitve pri osebni rasti, ali pa bi želeli okrepiti svoje zdravje na celosten način.

Končno spoznanje predavanja je bilo: »Vsaka nesreča, poškodba ali bolezen je sporočilo življenja, da nismo poravnani s svojim življenjskim poslanstvom, morda se preveč razdajamo in premalo skrbimo zase. S Qigongom Modrosti odpiramo srce in um ter vzpostavljamo temelje za zdravo in lepo prihodnost.«

V Mengešu je svojo terapevtsko dejavnost preselil Qigong učitelj in terapevt **Andraž Purger**. Njegove prostore najdete na Trdinovem trgu 14, Mengeš. Andraž vas podpre na poti do zdravja in ravnovesja odnosov do sebe in okolice. Pristop je holističen in obsega terapije in vaje, ki podpirajo proces transformacije, ter izhaja iz znanj zahodne medicine, tradicionalne kitajske medicine in Qigong znanosti. Več si lahko preberete na www.centerkroga.si ali pokličete 030 316 016.

Besedilo: **Andraž Purger** v sodelovanju z AIA – Mladinskim centrom Mengeš
Foto: osebni arhiv **Andraž Purger**

Andraž Purger, osebni arhiv

Z metodo EFT do sprostitve

V sredo, 19. oktobra, je Ines Beno iz Mengša predstavila tehniko EFT tapkanja po akupunkturnih točkah. Tapkanje je preprosta, a zelo učinkovita tehnika, ki se je lahko nauči vsak. Vsi imamo ves čas pri sebi orodje, s katerim si lahko pomagamo, kadar nas preplavijo močni in neprijetni občutki.

Tako kot smo vajeni, da redno skrbimo za svojo higieno – umivanje zob, tuširanje – tako je zelo priporočljivo poskrbeti tudi za svoje notranje »čiščenje čustvene navlake«.

Tapkanje je odlično orodje, s katerim na enostaven in nežen način iz telesa lahko spustimo vse neprijetne občutke, kot na primer: sram, krivda, strah, jeza, nemoč, žalost ... in tako omogočimo prostor za prijetne, izpolnjujoče občutke.

V človeku se ponovno vzpostavi občutek čustvene stabilnosti in notranjega miru. Napetost in raztresenost pa nadomestijo jasnost, hvaležnost, zaupanje, ljubezen in notranja moč. Ponovno vzpostavljeno ravnovesje pomeni osnovo za začetek samozdravljenja.

Katere težave je možno razrešiti s tapkanjem? V "tapkal-skem" svetu velja rek: "Poskusi tapkati na vsako težavo." Sicer pa je z EFT-metodo mogoče zmanjšati oziroma popolnoma odpraviti bolečino, tesnobo, strahove, zamere in druge neprijetne občutke. Izboljšati ritem in kakovost spanca, odpraviti tremo pred nastopanjem, si povrniti občutek vrednosti, sprejetosti in notranje moči.

Tapkanje neizogibno vodi do več sproščenosti, umirjenosti in globljega vdiha, saj so to "stranski učinki" izvajanja EFT-metode.

Besedilo: **Ines Beno** v sodelovanju z AIA – Mladinskim centrom Mengeš

Foto: **Brane Tomšič**

Reševanje konfliktov s pomočjo mediacije – izven sodišča

V sredo, 26. oktobra, smo se dobili v prostorih Društva AIA – Mladinskega centra Mengeš, pridružili pa so se tudi poslušalci preko spletne aplikacije ZOOM. Govorili smo o konfliktih med ljudmi in kako jih reševati. Sodišče ni edina pot, kjer se naš spor lahko reši. Spore lahko rešimo tudi izven sodišča, s pomočjo mediacije.

Ljudje smo socialna bitja in medsebojni odnosi so pomemben del našega življenja. Odnosi nas povezujejo, izpopolnjujejo in bogatijo, vendar so neizogibni del vseh odnosov tudi konflikti.

Ko dve osebi ne uspeta sami razrešiti konflikta, jima pri tem lahko pomaga mediacija. Mediacija je strukturiran in strokoven način reševanja sporov s pomočjo nevtralne tretje osebe (mediatorja), ki s svojim delovanjem in strokovnim znanjem osebama pomaga doseči sporazum. Mediator s posebnimi mediacijskimi tehnikami pomaga pri vzpostavitvi stika med osebama, njuni medsebojni slišnosti, iskanju skupnih interesov in sporazumne rešitve.

Mediacija je ena od oblik alternativnega reševanja sporov, ki se lahko izvaja v okviru sodišča (t. i. sodišču pridružena mediacija) ali izven sodišča.

Na predavanju smo govorili o mediaciji, ki se izvaja izven sodišča (predavateljica namreč mediacijo izvaja tako na sodišču kot izven sodišča).

Mediacija je dobra rešitev za:

- odnos med sptima strankama, ko je ta sodelujoč, ne tekmovalen,
- usmerjenost strank na prihodnost in rešitev spora,
- stranki sami najbolje vesta, kaj je za vsako še sprejemljiva rešitev,
- hitra rešitev spora in nizki stroški,
- zaupnost.

Zakaj se stranke odločijo za mediacijo:

- želja, da se spor reši hitro,
- želja imeti možnost oblikovati rešitev spora,
- želja priti do rešitve spora, ki je prilagojena potrebam stranke,
- mediacijo je stranki predlagal odvetnik ali sodnik,
- želja imeti nadzor nad situacijo.

Mediacija se izvaja v družinskih in partnerskih odnosih, v lokalni skupnosti in šolah, v delovnem okolju, poslovnih odnosih ipd. V primeru, da se soočate s konfliktom ali sporom, predavateljica predlaga, da poskusite z mediacijo.

Besedilo: **mag. Lucija L. Skok**, v sodelovanju z AIA Mladinskim centrom Mengeš

Foto: **Brane Tomšič**

Igor in zlati zvoki so prvič zaigrali z Mengeško godbo in bili navdušeni nad skupnimi izvedbami priredb njihovih skladb.

KULTURA

38. Pod mengeško marelo

V soboto, 15. oktobra 2022, je bilo v Mengšu zopet veselo – v goste so namreč prišli štirje odlični narodnozabavni ansambli, ki so zaigrali skupaj z Mengeško godbo. Tradicionalna narodnozabavna prireditev 38. Pod mengeško marelo v organizaciji KD Mengeška godba je po lanski spletni izvedbi zopet zazvenela v živo.

Najstarejša narodnozabavna prireditev v Sloveniji je tokrat gostovala v novi Športni dvorani Mengeš in bila sploh prvi nešportni dogodek v tem objektu. V ta namen so potekali obsežne priprave dvorane, zaščita parketa, postavitve miz, odra, ozvočenja in luči. S skupnimi močmi sta nam priprava in pospravljanje odlično stekla.

Prireditev, ki se drži tradicije in »preverjenih receptov za uspeh« je tudi tokrat ponudila pester glasbeni izbor. Z godbo, ki je izvedla tudi več samostojnih glasbenih točk, so zaigrali domači ansambli – novoustanovljeni ansambel Šmarnogorski kvintet s pevcem Žanom Avbljem – članom Mengeške godbe, ki je kasneje še z legendarno skladbo Vrača se pomlad ob spremljavi godbe očaral občinstvo, Kvintet Dori z domačinom

Boštjanom Perom na baritonu in Ansambel Storžič. Osrednji gostje z uspešnicami Zlatolaska, Kavboj Joe idr. so bili člani ansambla Igor in zlati zvoki, ki v letošnjem letu obeležujejo 30. obletnico delovanja ansambla.

Dinamično prireditev, med katero se je bilo mogoče tudi zavrteti po plesišču ter kaj popiti in pojesti, sta popestrila humorist – laški užigovc Primož Razboršek in povezovalka Andreja Petrovič. Med prireditvijo smo godbeniki z rojstnodnevno čestitko presenetili svojega kapelnika Dimitrija Ledererja. Prešerno vzdušje v dvorani se je s plesom in igranjem vseh nastopajočih ansamblov nadaljevalo vse do polnoči.

Hvala vsem, ki ste pomagali pri izvedbi prireditve, še posebej članom PGD Mengeš za izposojajo gasilskih miz in klopi ter njihov prevoz, predsedniku KD Mengeška godba Gregorju Žunu, pripravljalnemu odboru in ostalim zagnanim godbenikom za pomoč pri pripravi dvorane ter seveda našim donatorjem – to so: Občina Mengeš, Melodija glasbila d.o.o., Mengeš, VET. AM.JATA d.o.o., Pečarstvo Hrovat – Hrovat Jurij s.p., Metrel d.d., Mini bar Skok, Robert Skok s.p., Kalcer d.o.o., Čistilni servis Beli Delfin, Tanja Kuzmič s.p., Tapetništvo, salon pohištva, Viljem Grošelj s.p. in Hubat d.o.o.

Godbeniki napovedujemo, da se bo naslednja prireditev, 39. Pod mengeško marelo, odvila v svojem stalnem terminu, torej že februarja 2023.

Besedilo: **Maja Keržič** • Foto: **godbeni arhiv**

Z godbo je nastopil Kvintet Dori.

Člani Ansambla Storžič v pogovoru z voditeljico Andrejo Petrovič.

Komemoraciji v Loki in na Zalokah v Mengšu

KD Mengeška godba pod vodstvom kapelnika Dimitrija Ledererja je zadnji oktobrski dan – praznični dan reformacije – tradicionalno sodelovala na obeh žalnih slovesnostih oziroma komemoracijah v Loki pri Mengšu in na Zalokah "pri talcih". Slovesnost so obogatili člani vokalne skupine Rž iz Loke, slavnostni govornik je bil častni občan in naš član Janez Per, pesem pa je recitirala naša članica Maja Keržič. Dan spomina na naše rajne smo 1. novembra 2022 zopet obeležili z igranjem na mengeškem pokopališču.

Po krajših "krompirjevih" počitnicah bomo zopet nadaljevali z vajami in pripravami na nastope ter projekte, ki nas čakajo še do konca letošnjega leta. Izpostavljam igranje na dobrodelni prireditvi Sonce za vse – za šolski sklad OŠ Mengeš, ki bo v petek, 25. novembra 2022, in naš tradicionalni božično-novoletni koncert, ki bo 26. decembra 2022, o katerem bomo več zapisali v naslednji številki Mengšana.

Besedilo: **Maja Keržič** • Foto: **Ana Omejec, Sandi Zajc**

Mengeški godbeniki na slovesnosti na Zalokah v Mengšu. Tudi manjša zasedba je odlično zazvenela.

Govor Janeza Pera, častnega člana Občine Mengeš

ZALOKA!

Spoštovani vsi prisotni!

Prav na praznik reformacije in pred dnevom vseh svetih, ko se poklanjamo spominu svojih dragih pokojnih, ki so kot mi vezni člen zgodovine, se vsako leto zberemo na tukajšnji sveti zemlji. Na prsti, ki je občutila stopinje nemočnih ujetnikov, ki so bežali v smer brez upanja, brez izhoda.

Nemogoče se je vživeti v občutja teh žrtev, ki so poravnavala dolg za nekaj, česar niso zagrešile. Drama brez primere.

Vojne in revolucije ne sprašujejo, ne poznajo kompromisov, samo ustrahujejo, plenijo, puščajo za sabo smrti in pogorišča.

V prvem mesecu leta, natančneje januarja 1944, ko je zima najbolj grizla in je zmrzal vklenila celo človekove misli, so iz zapora v Begunjah na Gorenjskem pripeljali 30 ujetnikov – talcev pred mengeško cerkev na likvidacijo. Leti naj bi plačali davek revoluciji za žrtve, pobite in zmetane v jamo Sapnica. Tedanji okupacijski župan Fritz Hertel je preprečil, da bi jih usmrtili pred božjim hramom, zato so jih pripeljali na tukajšnje mesto Zaloke, kjer so izvršili eksekucijo. Zvezane po pet žrtev so pognali od Pšate proti gozdu in jih med begom pokosili s strojnicami!

Nepredstavljivo se je vživeti v poslednje misli in občutke teh mučencev – sinov, fantov, mož in očetov. Komu so bile namenjene, če ne dekletom, ženam, materam in otrokom, ki jih niso videli odraščati v prešerno mladost. Morda pa so jim misli od groze in bolečine povsem ohromele!

Prikrajšani za poslednje slovo in objem so do večera obležali nepokopani. V opomin.

Ne razmišljam rad, kako to boli, vedeli so samo tisti, ki so to dramo odživel, in njihovi svojci, ki so jo doživeli. Poznam spoštovanega, zdaj že priletnega domačina, ki je kot otrok s prijatelji tekel pogledat ta kraj usmrtitve. Imel je kaj videti in otroška duša je bila zaznamovana za vedno!

Glede na številne vojne gre za droben, a tako tragičen dogodek mnogih slovenskih družin, ki so neskončno trpele. Zgodovina je slaba učiteljica, saj se svet ni ničesar naučil, o čemer priča vojna v Ukrajini in številni drugi spopadi.

Ne pozabimo vojn, ki so se najbolj dotaknile slovenskega naroda. Naši dedje so umirali na bojiščih 1. svetovne vojne, rane se še niso zacelile, ko je prihrumela 2. svetovna morija, ki je pustila strah in bolečino. Najbolj tragična pa je nad lastnim narodom izvedena revolucija, ki je pustila za sabo nedolžne žrtve, in kličejo po spravi, a je še nismo dosegli.

Ne nazadnje ne moremo mimo osamosvojitvene vojne za državo Slovenijo, ki je bila 1000-letni sen Slovencev! Kratka in obenem dovolj dolga, da smo prišli do lastne države, ki mora biti naše upanje in ponos!

Naj sprava ne ostane samo na papirju, temveč omogočimo pokop številnih posmrtnih ostankov revolucije! In ni potrebno, da se tako majhen, a srčen narod deli med naše in vaše!

SLAVA VSEM, KI SO UMRLI ZA DOMOVINO!

Mednarodni slikarski festival Ex tempore Grožnjan 2022

Majhen obmorski kraj Grožnjan na Hrvaškem s svojimi značilnimi kamnitimi hiškami, ozkimi uličicami in prekrasnim pogledom na dolino reke Mirne, ne samo slikovito, ampak tudi živahno kulturno mesto različnih ustvarjalcev – glasbenikov, igralcev in ljubiteljev umetnosti. Tridnevni že tradicionalni slikarski Ex tempore se je od petka, 23. septembra, do nedelje, 25. septembra 2022, plemenitil z likovnimi delavnicami, svečano otvoritvijo stalne razstave, posvečene festivalu Ex tempore Grožnjan, koncerti, turnirji, instrumentalno glasbo, skratka s pestrim in zanimivim kulturnim programom.

V grožnjanski galeriji Fonticus so bila predstavljena različna dela sodelujočih umetnikov – slikarjev. Sprehobil si se lahko med umetniškimi instalacijami, kolaži, grafičnimi in slikarskimi deli. Na festivalu sta sodelovali tudi menceški slikarki: predsednica Likovnega društva Helena Testen s svojim slikarskim delom »Stara oljka« in članica skupine Ustvarjanje Dih Irena Gorenc z delom »Preobrazba«. Na koncu je bila zaključna prireditev s podelitvijo vrednostnih nagrad za tri najboljša dela.

Besedilo in foto: **Helena Testen**

Razstava slikarskih del "Mesto Mengeš"

Člani Likovnega društva Mengeš smo se to poletje lotili slikanja znamenitosti »Mesta Mengeš«. Naša ideja se je uresničila z zavedanjem, da je bilo naše Likovno društvo ustanovljeno prav v Mengšu, saj je Občina Mengeš omogočila prve prostore za ustvarjanje v Zajčevi vili. Kasneje pa smo dobili novejši in ogrevan prostor blizu občinske stavbe.

Arhitekturne, etnološke in zgodovinske zanimivosti Mengša smo prikazali s slikarskimi potezami, vsak na svoj umetniški, unikatni izrazni način.

V prostore Občine Mengeš smo na ogled postavili 20 slikarskih del. Že v spomladanskem času smo se z mentorjem Lojzutom Kalinškom sprehodili po delu Mengša od Staretovega drevoreda do župnijske cerkve sv. Mihaela.

V foto objektiv smo ujeli nekatere znamenitosti mesta. Oko je s fotografij preneslo zasnove na platno.

Nastala so zanimiva slikarska dela z različnimi motivi: župnijska cerkev sv. Mihaela s samostojnim stoječim zvonikom, kamnita obokana vrata v gotski široki zvonik, Matičkova šterna, Kulturni dom Mengeš, vrata v stavbo znane tovarne Melodija Mengeš, ulica do župnijske cerkve, grajska vrata v Oranžerijo, grad Jable, detajl krstilnice in detajl stropne poslikave v župnijski cerkvi (delo arhitekta Jožeta Plečnika), smučarska skakalnica, kužno znamenje, Ogrinovo znamenje, vedute Mengša idr.

Leta 2004 smo Mengšani praznovali 850. obletnico omembe kraja. Iz ohranjenih virov se stari menceški grad in po njem tudi naselbina piše kot Meingosburg, kar kaže, da je nastalo iz nemškega osebnega imena Meingo.

Razstavo smo postavili na ogled 28. 10. 2022.

Lepo vabljeni na ogled naše slikarske razstave v prostore Občine Mengeš v času uradnih ur Občine.

Besedilo in foto: **Helena Testen**

Jernač in Tomaž

Ponovitev folklorne predstave Spoznanje v Zali

V novembru 2019 smo člani Mladinske folklorne skupine uprizorili folklorno predstavo Spoznanje v Zali in takrat obljubili, da bomo predstavo v naslednjem letu ponovili za vse, ki si je niso mogli ogledati. Takrat se nam še sanjalo ni, da nam bo koronavirus tako zagodel, da je bilo treba na ponovitev počakati kar tri leta. Tokrat upamo, da bodo razmere ostale kolikor toliko stabilne, da bo predstavo možno izpeljati.

Folklorna predstava Spoznanje v Zali, ki je nastala po motivih romana Ivana Tavčarja »V Zali«, opisuje dogajanje v Škofjeloškem hribovju v drugi polovici 19. stoletja, ko se Jernač, fant iz revne družine, zaradi mladega dekleta Rezike zaplete v pretep z ošabnim Tomažem iz bogate družine in zbeži pred roko pravice v Ameriko. Rezika mu pred odhodom obljubi zvestobo, čas pa naredi svoje in dekle se v tem času poroči ravno z ošabnim Tomažem.

V plesni izraznosti in glasbeni spremljavi vtakani dramski elementi zgodbe se lepo medsebojno dopolnjujejo in povežejo

posamezne vsebinske sklope. Zaključek zgodbe poudari, da je kljub nesrečnim okoliščinam treba v življenju iskati in najti smisel, ki te žene naprej.

Ponovitev predstave bomo izvedli v soboto, 26. novembra 2022, v Antonovem domu na Viču (Tržaška 85, Ljubljana). Vstopnice si je mogoče zagotoviti na vseh poštah in Petrolovih bencinskih servisih, preko spletne strani www.eventim.si in drugih pooblaščenih prodajnih mestih Eventima.

Besedilo: **Boštjan Svete** • Foto: **Neža Jankovič**

Jernač in Rezika

Lovci na preži

Petje srcu je zavetje

Tako smo pevke Ženskega pevskega zbora Stane Habe naslovile letošnji koncert. Tradicionalno ga izvedemo v jesenskem času, v njem pa predstavimo celoletno delo.

Nastop ŽePZ Stane Habe v DSO Mengeš junija letos.

Letošnjega koncerta se še posebej veselimo. Z njim zaključujemo počastitev stote obletnice rojstva našega ustanovitelja in dolgoletnega zborovodje Staneta Habeta. Zaradi znanih in neznanih omejitev spominske slovesnosti za častnega občana Občine Domžale ni bilo. Zato smo se odločile, da se bomo njegovemu spomину poklonile same, s petjem. V maju smo se odpravile na Vrhniko, v rojstni kraj in na domačijo Habetovih. Topel sprejem nas je presenetil in gostoljubje smo poplačale s petjem. Rodila se je zamisel, da se nam v Domžalah na našem koncertu pridruži Mešani pevski zbor Ivan Cankar, v katerem poje tudi gospodinja na Habetovi domačiji, gosa Vera. Tako bomo v pevski šopek povezale dva, za "našega" Staneta pomembna kraja. Mešani pevski zbor Ivan Cankar ima za seboj več kot 30 let uspešnega delovanja doma in v tujini, saj je gostoval celo na Japonskem. Vsako leto organizira mednarodni pevski festival na Vrhniki. Vodi ga zborovodja Lovro Grom.

Vodilo našega zbora je tudi povezovanje različnih generacij. Zato se nam bodo letos pridružili pevci pevskega zbora glasbene šole pod vodstvom Ane Kalan, na klavirju jih bo spremljala Teja Komar. Mladi moški glasovi Kvarteta Grm bodo prijetna poživitev za uho in oko.

Pevke ŽePZ Stane Habe DU Domžale smo pripravile pester program pod vodstvom zborovodkinje Andreje Polanec. Med nas je pripeljala nekaj dobrih pevk iz Mengša, ki so pripomogle k dvigu kakovosti našega zbora. Z veseljem bi sprejele še kako novo pevko! Vedno nam stoji ob strani tudi naš hišni skladatelj, svetovalec in navdihovalec prof. Tomaž Habe, sin našega ustanovitelja. Na klavirju nas bo spremljal pri nekaterih skladbah.

Lepo vabim ljubitelje lepega petja iz Mengša, da se nam pridružijo v Kulturnem domu Franca Bernika v Domžalah, v torek, 22. novembra 2022, ob 19. uri.

Vstopnice so na voljo pri blagajni Kulturnega doma Franca Bernika Domžale, cena je 5,00 EUR.

Besedilo: **Ave Rožkar** • Foto: **Miro Pivar**

V PONEDELJEK, 5. 12. 2022 OB 16.30 NAS BO
 PRED ŠUŠTARŠIČEVO HIŠO
 NA TRDINOVEM TRGU 5 V MENGŠU
 OBISKAL SVETI MIKLAVŽ,

V TOPOLAH PRI KAPELICI
 SV. LUCIJE POD PLEŠO PA OB 18.00.

VABIMO VSE PREDŠOLSKE
 OTROKE IZ MENGŠA
 IN TOPOL, DA SE SKUPAJ
 S STARŠI UDELEŽITE
 NJEGOVEGA OBISKA!

KULTURNO DRUŠTVO FRANCA JELOVŠKA MENGEŠ
 PRIHOD SV. MIKLAVŽA JE S SOFINANCIRANJEM PODPRLA OBČINA MENGEŠ

3

V A B I L O

Turistično društvo Dobeno

vabi vse otroke, njihove starše in prijatelje
 Dobena

na MIKLAVŽEVANJE.

Dogodek bomo organizirali,

4. 12. 2022, ob 17. uri,

pri KMEČKEM TURIZMU BLAŽ.

Kulturni program, prihod Miklavža in
 obdaritev otrok pa so glavne vsebine.

Pridite, lušno bo.

TURISTIČNO DRUŠTVO DOBENO

SV. MIKLAVŽ

s spremstvom

BO OTROKE

IZ LOKE

OBISKAL,

V PONEDELJEK,

5. DECEMBRA 2022,

OB 17.30,

V PARKU PRI KAMNITEM MOSTU.

OBDARIL BO OTROKE PRVEGA
 RAZREDA IN MLAJŠE,
 sladkih bombončkov pa boste deležni
 tudi večji otroci in odrasli!

Za Miklavževo obdarovanje bosta
 poskrbela,
 KD Antona Lobode Loka in Občina
 Mengeš.

Množični tek otrok 2022

Tako kot lansko leto se je Atletski klub Mengeš tudi letos pridružil Množičnemu teku otrok pod geslom "Začni mlad, teknuj pošteno".

Več kot 100 atletin in atletov našega kluba je preteklo simbolično razdaljo (200 m, 400 m in 600 m). Na koncu so vsi prejeli tudi zaslužen priznanje in "mini darilo" NLB. Vsekakor je to super projekt Atletske zveze Slovenije in zahvala Občini Mengeš za pomoč pri organizaciji.

Lev in Gaber uspešna ob koncu atletske sezone

V soboto in nedeljo (24. in 25. septembra) je v Kopru potekalo Prvenstvo Slovenije za pionirje in pionirke kategorij U12 in U14. Mengeški atletski klub sta na tekmovanju zastopala dva atleta: Lev Mahdi Ozimek je uspešno nastopil v obeh najkrajših disciplinah. V finalu teka na 60 m je osvojil odlično 5. mesto, v teku na 200 m pa je bil 7.

Gaber Jerič je v metu vortexa prav tako osvojil odlično 7. mesto. Obema iskrene čestitke za odlične rezultate. To je bilo tudi zadnje tekmovanje letošnje sezone na atletski stezi za mlade atlete in atletinje našega kluba.

Tekači Atletskega kluba Mengeš uspešni na Ljubljanskem maratonu

V nedeljo, 23. oktobra, je v Ljubljani potekala največja tekaška prireditev v Sloveniji – 26. Ljubljanski maraton. Na tekmovanju je nastopilo tudi 8 tekačev AK Mengeš.

Marko Tomažin je prvič nastopil na 42-kilometrski razdalji in osvojil odlično 18. mesto med 1184 prijavljenimi tekači. Zmagal je Gebretsadik Adihana iz Etiopije.

Na 21-km razdalji, ki je štela tudi za državno prvenstvo, so nastopili 4 naši tekači. V ženski konkurenci je Ana Barbara Uršič osvojila odlično 7. mesto, Simona Strašnik pa je bila 15. V moški konkurenci je Tomaž Gnus osvojil 24. mesto, Miro Majkič pa je bil 33. Na najkrajši, 10 km-razdalji so tekli 3 naši tekači (4105 prijavljenih tekačev). Petra Krmelj je z novim osebnim rekordom osvojila odlično 23. mesto. Uspešno sta nastopila tudi Gašper Strniša in Jasmina Vučko. Čestitke vsem za odlične rezultate!

Besedilo in foto: **Anže Jurgele**

Erik Tomažič, Nik Bergant Smerajc, Timo Šimnovec in Jaka Perne (na fotografiji z leve) so se v začetku oktobra na 93-metrski skakalnici v Mislinji veselili osvojitve naslova ekipnih državnih prvakov med mlajšimi mladinci.

Smučarski skakalci iz SSK Mengeš ekipni državni prvaki med mlajšimi mladinci

Medtem ko berete te vrstice, se je že začela nova tekmovalna zima svetovnega pokala v smučarskih skokih, v kateri bo Anže Lanišek, 26-letni član SSK Mengeš, znova med glavnimi slovenskimi aduti. Minuli mesec pa se je iztekla poletna sezona tekmovanj za pokal Argete (prej Cockte), ki je mengeškemu upom spet prinesla obilo veselja.

Na mladinskem državnem prvenstvu (do 20 let) na Ljubnem ob Savinji se je 18-letni Taj Ekart med 48 tekmovalci uvrstil na sedmo mesto. V Mislinji pa so v začetku oktobra pod streho izpeljali državno prvenstvo za mlajše mladince (do 16 let), na katerem se je Nik Bergant Smerajc okitil s srebrno kolajno, najboljšo šesterico, ki prejme diplome, pa je zaokrožil Timo Šimnovec. Med 51 tekmovalci je bil Erik Tomažič enajsti, Jaka Perne je pristal na 33., Alen Pestotnik pa na 37. mestu.

Na moštveni tekmi so nato Nik, Timo, Erik in Jaka prekosili vso konkurenco in mengeškemu klubu priskakali naslov ekipnih državnih prvakov v starostni skupini do 16 let. Na

preizkušnji mlajših mladink je bila šesta Živa Andrić, ki se je nato uvrstila v slovensko reprezentanco za igre OPA v Gerardmerju (za skakalce in skakalke, rojene leta 2008). Tam je zablestela z bronastim odličjem na posamični tekmi, na ekipni pa je prispevala svoj delež k zmagoslavju Slovenk. V Franciji je nastopil tudi Tomažič in med 39 tekmovalci zasedel 26. mesto.

Na državnem prvenstvu za kadete v Velenju sta Živa (do 15 let) in Erik (do 14 let) konec oktobra v svojih starostnih skupinah obstala tik pod zmagovalnim odrom na četrtyh mestih, Alen Pestotnik (do 15 let) je bil enajsti, Jaka Perne (do 14 let) pa petnajsti. Ekipno preizkušnjo do 15 let je omenjena četverica končala na nevhaležnem četrtem mestu.

Na prireditvi za slovenski pokal za mlajše kadete (do 12 let) v Kranju so se Tit Farič, Maks Thaler Oben in Samo Tišler uvrstili na 17., 20. in 25. mesto, na tekmovanju Gorenjske regije v Žireh je bil Maks peti, dve mesti za njim je pristal Tit, Samo je bil enajsti, v konkurenci do 11 let pa je Luka Rozman zasedel peto mesto.

Na državnem prvenstvu v Spodnjih Dulah pri Krškem je bil Thaler Oben enajsti, Farič je zasedel 23., Rozman 32. in Tišler 36. mesto, na ekipni preizkušnji do 13 let pa je bila omenjena četverica trinajsta. Luka se je pred tem udeležil še državnega prvenstva za dečke (do 11 let) v Mostecu in tekmo končal na 19. mestu.

Omeniti kaže še, da se je SSK Mengeš kot pomočnik trenerja pridružil nekdanji vrhunski skakalec Jure Šinkovec, član bronaste slovenske ekipe na svetovnem prvenstvu v smučarskih poletih leta 2012 v Vikersundu. Svoje izkušnje že predaja mengeškemu upom, kar je še dodaten razlog, da vse otroke, ki bi radi enkrat skočili na skakalnici, pripeljete na trening. Vse potrebne podatke boste prejeli na telefonskih številkah 040/188-060 ali 041/750-404.

Besedilo in foto: **Š. M.**

Najboljši osnovnošolci na Slovenia Open (z leve): Lenart Zalokar Obadič, Gal Bohinc in Zala Škrlep

Najboljši na zaključnem turnirju

Namiznohokejske novice

Za nami so že prvi trije turnirji za Slovenski pokal v namiznem hokeju. 24. septembra smo šli na Črni Vrh nad Idrijo. Zmagal je najvišje rangirani Slovenec Anže Božič iz Kranja, od članov NHK Mengeš je bil najboljši Miha Škrlep na 6. mestu.

1. oktobra smo turnir organizirali v Mengšu v Župnijskem domu sv. Mihaela. Miha se je tokrat uvrstil v polfinale, na koncu pa se moral zadovoljiti s 4. mestom. Znova je bil najboljši Anže Božič.

19. oktobra pa smo se udeležili še največjega turnirja. V Kranju smo na Slovenia Open videli tekmovalce iz kar šestih držav. Slavil je Ukrajinec Mihaylo Shalomayev, najvišje uvrščeni iz NHK Mengeš pa je bil znova Miha Škrlep, tokrat na 9. mestu. Za nekaj dobre volje je poskrbela Zala Škrlep, ki je med osnovnošolci osvojila 3. mesto.

Besedilo in foto: **Bernard Škrlep, NHK Mengeš**

Mengeš Open 2022 (z leve): Jakob Zalokar Obadič, Anže Božič in Bernard Rjavec

Zaključek lige v metanju podkev

S sklepnim dejanjem, to je zaključni turnir vseh posameznikov, ki sodelujejo v ligi metanja podkev, se je uspešno končala že 13. sezona lige v metanju podkev.

Po štirinajstih razburljivih krogih spomladanskega in jesenskega dela je zopet slavila ekipa PD Komenda 1 in si prisvojila prehodni pokal v trajno last (tretji naslov). Drugo mesto je pripadlo ekipi BK Mengeš in tretje po hudem boju z Juhant barom ekipi Sahara bar iz Vira.

LESTVICA LIGE 2022

1. PD KOMENDA 1 26 72 : 26 - 156 : 79
2. BK MENGEŠ 24 57 : 41 - 128 : 104
3. SAHARA BAR 18 59 : 39 - 140 : 105
4. BIFE JUHANT 16 49 : 49 - 117 : 110
5. FARTEK TEAM 10 45 : 53 - 114 : 129
6. ŠD LOKA 8 41 : 57 - 105 : 133
7. PD KOMENDA 2 6 32 : 66 - 88 : 141
8. MENGEŠKA KOČA 4 36 : 62 - 101 : 137

NAJ IGRALCI LIGE V METANJU PODKEV

1. MESTO KORBAR ANŽE
2. MESTO ČEBULJ MARKO
3. MESTO STEVANOVIČ DRAGO

Pred podelitvijo pokalov, medalj in nagrad smo organizirali posamičen turnir, kjer je sodelovalo 48 igralcev. Prvič s sistemom repasaž, kar je še popestrilo tekmovanje. Žal je v zaključnih bojih začelo deževati, kar pa ni ustavilo najboljših podkvašev. Po izjemno razburljivem finalu je slavil Čebulj Marko iz PD Komenda 1.

1. ČEBULJ MARKO
2. TOMINEC DOMINIK
3. KORBAR ANŽE

Za vse nastopajoče smo poskrbeli s »kraljem živali« in dobrotami z žara. Prav tako je vsak udeleženec dobil praktično nagrado! Zahvala ekipi loških balinarjev za pomoč pri organizaciji zaključne prireditve!

Besedilo in foto: **Matjaž Anžlovar, za ŠD Loka**

Zahvala

Sem stanovalec bivalne enote zavoda PSVZ Prizma Ponikve iz Mengša.

Ker sem invalid, za svojo mobilnost uporabljam električni skuter. Ta se mi je pokvaril. Popravilo je zame precejšen strošek.

Na tem mestu bi se iskreno zahvalil avtošoli Retos, ki mi je donirala sredstva v vrednosti 400 evrov za popravilo mojega električnega skuterja, s katerim se že veselo vozim naokrog.

Besedilo: **Mujaga Majetić**

Spoznanje

*Ni čas še Narave razkritja postave,
je vere tolažba, če lek ne, blažilo
za stiske, težave, ko v srcu je šilo,
priprošnja oltarju naslovna je ave.*

*Za božje to ljudstvo: to kruto, to milo –
vse samospoznane, vse slepe in gluhe,
s prividi, za njih, ki imajo prisluhe,
kot tudi vse druge, je Jezus pravilo.*

*Ko človek bo Človek, za vse požeruhe,
prostora pod Soncem ne bo, ne v genomu,
v popolnosti zadnjih, kristalnih, v tem domu
namenjeno ukiniti vse je napuhe.*

*Prikrite očem so skrivnosti v genomu,
največ je bit' dober, po vesti živeti
se redkim posreči: že tu biti sveti,
besed in dejanj, misli čistost, bit v Omu.*

*Goreti smo dušam tu dali poeti,
da v Soncu, sred' Zemlje, bi srca izpeli,
cel svet smo z vesoljem v duhu objeli,
sta kapi tečajev v dalj z ledom odeti.*

Besedilo in avtor slike: **Aljoša Rode**

Novičke z »balin placa«

1. oktobra smo organizirali turnir veteranov devetih občin, ki smo ga dobili na predlog vodstva lige. Milan Kovač, ki je vodja ekipe iz Sneberij, je poskrbel za pogostitev in vodenje turnirja, ki je res lepo uspel.

Naša ekipa v postavi Dušan Prijatelj, Mimi Aleš, Janez Ravnikar, Janez Koželj in Marjan Tomazin je osvojila 1. mesto. 2. mesto je osvojila ekipa iz Komende, 3. pa ekipa Kamnik.

Prav tako smo se udeležili turnirja na Budničarju. Tja smo poslali moško in žensko ekipo. Dekleta v postavi Majda Ficko, Olga Železnik, Milena Aleš in Danica Tomazin so osvojile 4. mesto, fantje pa se to pot niso uvrstili v zaključne borbe.

Veteranske ekipe smo letošnje tekmovanje zaključile. Dosegli smo zelo dobre rezultate. Spomladanski del prvenstva se bo začel aprila prihodnje leto.

Naj vam podam nekaj rezultatov:

Veterani 1. ekipa Mengeš – Kamnik (5 : 3)

Mengeš – Loka (5 : 3)

Mengeš – Komenda (4 : 4)

Veterani 2. ekipa Mengeš – Trzin (6 : 2)

Cerklje – Mengeš (6 : 2)

Mengeš 2 – Mengeš 3 (7 : 1)

Komenda – Mengeš (6 : 2)

Veterani ženske Mengeš – Trzin (2 : 6)

Mengeš – Komenda (2 : 6)

Mengeš 3 – Mengeš 2 (1 : 7)

Mengeš – Kubu Vodice (0 : 8)

Tudi ekipa, ki igra v 1. državni ligi, je za letos zaključila s tekmovanjem. Poraženi smo bili v Trziču s 6 : 16, zmagali pa smo v Sežani s 16 : 6. Zmagali smo tudi s Slugo iz Ljubljane z 12 : 10. Prav zadnji dve zmagi nam veliko pomenita. Lestvice uvrstitve balinarjev po mestih mi še ni uspelo dobiti, zato bodo objavljene v decembrski številki Mengšana.

Naši člani, ki mečejo podkve, so prvenstvo zaključili zelo uspešno. Osvojili so medalje in pokal za 2. mesto. V tem mesecu so premagali Komendo, mengeško Loko, ekipo Juhant in ekipo Planinski dom Komenda.

22. 10. smo želeli organizirati vsakoletni zaključni turnir Ona – on, a nam jo je zagodlo vreme. Nam pač spušča streha. Dobili se bomo v soboto, 29. 10., če seveda ne bo deževalo. Prijavljenih je 14 parov, vabljeni pa so vsi člani. Za golaž je poskrbljeno. Upam, da nam uspe dostojno zaključiti letošnjo uspešno sezono.

V zimskih mesecih bomo imeli zimske treninge in tekme na Duplici, ki ima streho nad baliniščem. Tam se bo tekmovalo vsak teden v četrtek ali petek. Razpored bo objavljen še pravočasno. Prijavite se pri dežurnem na našem »balincu«. Pa balinarski srečno.

Besedilo: **Marjan Tomazin** • Foto: **Jani Lucin**

Ko tvoje zaželimo si bližine,
gremo tja, v ta mirni kraj tišine,
tam srce se tiho zjoče,
saj verjeti noče,
da te več med nami ni.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je sklenil
ljubljeni in ljubeči mož, oči, dedi,
tast in zet

AMBROŽ KRIŽNAR.

Iskreno se zahvaljujemo vsem
sorodnikom, prijateljem,
znancem, sosedom za izrečena
ustna in pisna sožalja, tople stiske
rok, besede tolažbe, podarjeno
cvetje in sveče.

Zahvala gospodu župniku,
pevcem klape SIDRO, orgličarju
g. Urbaniji, pogrebniemu zavodu
Vrbančič in hvala vsem, ki
ste sodelovali pri njegovem
zdravljenju.

Najlepša hvala vsem in vsakemu
posebej, ki ste ga skupaj z nami
pospremili na njegovi zadnji poti.

Neizmerno te bomo pogrešali,
vsi tvoji najdražji.

Ob uri slovesa spozna človek
človeka,
vidi mu globoko v oči, kakor nikoli
poprej. (I. Cankar)

ZAHVALA

Svojo zemeljsko pot je v 92. letu
sklenila naša draga teta

VIDA ŠIMENC

*iz Mengša,
Murnova ulica 11.*

Zadnja tri leta in pol je živela v
Domu počitka Mengeš. Iskreno
se zahvaljujemo domskemu
osebju, ker je lepo skrbelo zanjo,
in tistim, ki je v teh letih niste
pozabili.

Za izrečeno sožalje, darovano
cvetje, sveče in sv. maše iskrena
hvala sosedom, prijateljem,
znancem in nekdanjim
sodelavcem. Naj gre zahvala
tudi g. župniku Marku Koširju in
cerkvenim pevcem za slovesen
pogrebni obred, oktetu Mengeški
zvon, pogrebni službi Vrbančič
in vsem, ki ste jo pospremili na
zadnji poti.

Žalujoci: nečakinji in nečaki z
družinami
Mengeš, Prevalje in Ravne na
Koroškem

Kogar imaš rad, nikdar ne umre,
le daleč je ...

V SPOMIN

MARJANU IN MAJI ŽNIDAR

iz Mengša.

Ni je solze, ki bi ju obudila,
ni je sile, ki bi ju v naš dom
vrnila.

26. oktobra pred trinajstimi leti
je zaznamoval naš čas Marjan in
odšel v večnost k svoji ženi Maji.

Tam ga je že čakala od 28.
novembra 2003.

Hvala vsem, ki zanj molite ob
preranem grobu in ju ohranjate v
lepem spominu.

Močno vaju pogrešamo otroci
Kaja z Lauro, Tea, Marjan Luka,
starši in ostalo sorodstvo.

							NASPRTOTJE, PROTI-SLOVJE, NESMISEL	PREUČEVANJE PISEM	IZ SROBOTA SPLETENA KOŠARA, KRAJ PRI PIVKI	DUBROVNIŠKO ŽENSKO IME	LENOBA	EGIDIJ, TILEN	NEKDANJI JUŽNO-KOREJSKI PREDSEDNIK WOO
							STARA SORTA VINSKE TRTE						
							ZELNATA TRAJNICA Z MAJHNIMI ZELENEMI LISTI						
							PODIRANJE						
							STARA HRV. RODBINA			DEJSTVO, DA JE KAJ SPRIVATIZIRANO	NOVICA	TOVARNA V IZLAKAH	GLEDALIŠKI IGRALEC (EVGEN)
							REKA V NEMČIJI						
MENGŠAN GLASILO OBČINE MENGŠ	PRIPADNIK LJUDSTVA AMBOV	TRAVA KRAŠKIH PAŠNIKOV	SEVERNO AMERIŠKA PTICA PEVKA	SLIKARSKA ŠOLA ANTONA AZBETA	MEDENO ŽGANJE KOREJSKO MOŠKO IME								
STAROST PO PETDESETEM LETU													
SOSEDNJA DRŽAVA								ARABSKO GOROVJE					
								ANDREJ ERŽEN					
NEUMNO, NESPAMETNO GOVORJENJE						JADROVJE (STARINSKO)						NEMEC (ZANIČLJIVO)	SLUŽI ZA ŽAGANJE
						GRŠKA ČRKA							
	EDEN OD STARŠEV				TRONJAVA PRED MARSEILOM		REAKTIVNO LETALO				FRANCI ŽBOGAR		
	NOG. KLUB IZ FERRARE				ALUMINIJ		PEVKA DIONE				ARISTOTEL (KRAJŠE)		
V ADVENTU ZGODNJE JUTRANJE MAŠE										STARA JAPONSKA PRESTOLNICA			
FLAVTI PODOBNO GLASBILO													
						EPSKA PESNITEV				KRAJ POD FRUŠKO G.			
						SISTEM VZMET. VOZ.				LEŽALNA BLAZINA			
FRANCOSKA KOMIČARKA (CAPUCINE, ANAGRAM NAVA)					ODDELEK PERUTNINSKE FARME, VALIŠČE								
LJUBEZEN DOKTOR ŽIVAGA					MITOLOŠKI KRALJ ITAKE						NEDA UKRADEN	EGIPTOVSKI BOG STVARJENJA V OBLIKI SKARABEJA	GORSTVO MED RUSIJO IN MONGOLIJO
	REKA V MUENCHNU	DUŠAN SKEDL			NEKDANJA JORDANSKA KRALJICA	LJUDSKO IME ZA GOBO SNEŽNO TINTNICO							
		IGRALKA TURNER											
GRŠKO IME ZA TROJO						SLOVENSKA POP ROCK SKUPINA	PESNIK TOMŠIČ						
							KURIR EMISAR						
MESTO IN PROVINCA V ARGENTINI								AVTOR ŠTEFAN MARKOVIČ	LIDIJA OSTERC		PLATINA		
									VEZNIK		ORANJE		
ŠPANSKA FOTOGRAFINJA (ROJ. 1964)								OKRASNA RASTLINA IZ DRUŽINE BROŠČEVK					
ORNA ZEMLJA, ORANICA					EVA LONGYKA			ALKALNA PRVINA					

Pomoč: ADS, ANA ARCE, AZORELA, BALOVINA, KEPRI, RDEČI KARDINAL, SPAL

Nagrajenka, ki je pravilno rešila križanko v glasilu Mengšan in bila izzrebana (oktober 2022, št. 9), je: **Katarina Rejc iz Mengša** in prejme nagrado – svetlečo žogo. Čestitamo!

Dobitnica nagrado prevzame na Občini Mengeš, Slovenska cesta 30, Mengeš, s predhodno telefonsko najavo: 01/724 71 06.

Rešitev križanke je bila: pisana jesen.

Nagrada križanke tokratnega glasila Mengšan (november 2022, št. 10) je: vikend kosilo za 2 osebi na Mengeški koči (Jurij Repanšek s.p.).

Pravilno geslo križanke lahko pošljete do 30. novembra 2022, na naslov: Občina Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, s pripisom Nagradna križanka Mengšana. Izzrebani dobitnik/dobitnica nagrade bo objavljen/a v decembrski številki glasila.

